

PZU OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZEŃ KOMUNIKACYJNYCH

ustalone uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
nr UZ/374/2013 z dnia 24 grudnia 2013 r.
ze zmianami ustalonymi uchwałą Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
nr UZ/393/2015 z dnia 17 grudnia 2015 r.

SPIS TREŚCI

Rozdział I Postanowienia ogólne	str. 4	Rozdział V Ubezpieczenie PAS	str. 21
Definicje	str. 4	Zakres ubezpieczenia	str. 21
Przedmiot ubezpieczenia	str. 8	Koszty dodatkowe	str. 21
Zakres terytorialny	str. 9	Wyłączenia odpowiedzialności	str. 21
		Suma ubezpieczenia	str. 22
Rozdział II Ubezpieczenie AC	str. 9	Składka ubezpieczeniowa	str. 22
Zakres ubezpieczenia	str. 9	Ustalenie kosztów usług assistance	str. 22
Rozszerzenia zakresu ubezpieczenia	str. 10		
Zmniejszenia zakresu ubezpieczenia	str. 10	Rozdział VI Ubezpieczenie NNW	str. 22
Koszty dodatkowe	str. 10	Zakres ubezpieczenia	str. 22
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 11	Rodzaje i wysokość świadczeń	str. 22
Suma ubezpieczenia	str. 12	Wyłączenia odpowiedzialności	str. 23
Składka ubezpieczeniowa	str. 12	Suma ubezpieczenia	str. 23
System bonus-malus	str. 12	Składka ubezpieczeniowa	str. 23
System WIS	str. 13	Ustalenie wysokości i wypłata świadczeń	str. 24
Ogólne zasady ustalania wysokości odszkodowania	str. 14		
Ustalenie wysokości odszkodowania w przypadku kradzieży pojazdu	str. 14	Rozdział VII Ubezpieczenie NNW Max	str. 24
Ustalenie wysokości odszkodowania w przypadku szkody częściowej	str. 14	Zakres ubezpieczenia	str. 24
Ustalenie wysokości odszkodowania w przypadku szkody całkowitej	str. 14	Rodzaje i wysokość świadczeń	str. 24
Szkody powstałe za granicą RP	str. 15	Wyłączenia odpowiedzialności	str. 24
		Suma ubezpieczenia	str. 25
Rozdział III Ubezpieczenie MC	str. 15	Składka ubezpieczeniowa	str. 25
Zakres ubezpieczenia	str. 15	Ustalenie wysokości i wypłata świadczeń	str. 25
Koszty dodatkowe	str. 15		
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 15	Rozdział VIII Ubezpieczenie ZK	str. 25
Suma ubezpieczenia	str. 16	Zakres ubezpieczenia	str. 25
Składka ubezpieczeniowa	str. 16	Suma gwarancyjna	str. 25
Ogólne zasady ustalania wysokości odszkodowania	str. 16	Składka ubezpieczeniowa	str. 25
Ustalenie wysokości odszkodowania w przypadku kradzieży	str. 16		
Ustalenie wysokości odszkodowania w przypadku szkody częściowej	str. 16	Rozdział IX Postanowienia wspólne	str. 25
Ustalenie wysokości odszkodowania w przypadku szkody całkowitej	str. 16	Zawarcie umowy ubezpieczenia	str. 25
		Okres ubezpieczenia	str. 26
Rozdział IV Ubezpieczenie PAP	str. 17	Początek i koniec odpowiedzialności PZU	str. 26
Zakres ubezpieczenia	str. 17	Przeniesienie praw z umowy: AC, MC, PAS, PAP i NNW	str. 27
Wariant Super	str. 17	Przeniesienie praw z umowy ZK	str. 27
Wariant Komfort	str. 19	Składka ubezpieczeniowa	str. 27
Rozszerzenie zakresu ubezpieczenia	str. 21	Zwrot składki ubezpieczeniowej	str. 28
Wyłączenia odpowiedzialności	str. 21	Postępowanie w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego	str. 28
Składka ubezpieczeniowa	str. 21	Wypłata odszkodowania lub świadczenia	str. 30
		Obowiązki PZU	str. 30
		Roszczenia regresowe	str. 31
		Postanowienia końcowe	str. 31

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	<p>Postanowienia wspólne: § 2 ust. 3, § 3, § 58 ust. 4–6, § 60 ust. 1, § 61 ust. 1, § 62 ust. 1, § 69 ust. 1</p> <p>Ubezpieczenie autocasco (AC): § 4 ust. 1 pkt 1, ust. 2 i 3, § 5 ust. 1 pkt 1, § 6 ust. 1 pkt 1, ust. 2, § 7, § 8, § 9, § 11, § 17, § 18, § 19, § 20, § 21, § 60 ust. 3, § 61 ust. 2, § 65, § 70 ust. 1, 4 i 5</p> <p>Ubezpieczenie minicasco (MC): § 4 ust. 1 pkt 1, ust. 2, § 5 ust. 1 pkt 2, § 6 ust. 1 pkt 2, § 22, § 23, § 27, § 28, § 29, § 30, § 60 ust. 3, § 61 ust. 2, § 65, § 70 ust. 1, 4 i 5</p> <p>Ubezpieczenie PZU Auto Pomoc (PAP): § 4 ust. 1 pkt 2, § 5 ust. 1 pkt 3, § 6 ust. 3, § 31, § 32, § 33, § 34, § 61 ust. 2, § 65, § 71</p> <p>Ubezpieczenie PZU AutoSzyba (PAS): § 4 ust. 1 pkt 3, ust. 2, § 5 ust. 1 pkt 4, § 6 ust. 4, § 37, § 38, § 42, § 61 ust. 2, § 65, § 72</p> <p>Ubezpieczenie NNW: § 4 ust. 1 pkt 4, ust. 2 i 4, § 5 ust. 1 pkt 1, § 6 ust. 1 pkt 1, § 43, § 44, § 48, § 65, § 73, § 75 ust. 2</p>

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
	<p>Ubezpieczenie NNW Max: § 4 ust. 1 pkt 5, § 5 ust. 2, § 6 ust. 1 pkt 1, § 49, § 50, § 54, § 73, § 75 ust. 2</p> <p>Ubezpieczenie Zielona Karta: § 4 ust. 1 pkt 6, § 6 ust. 1 pkt 3, § 55, § 56, § 61 ust. 3, § 62 ust. 2, § 66, § 74, § 76 ust. 2</p>
<p>Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia</p>	<p>Postanowienia wspólne: § 2 ust. 3, § 3, § 58 ust. 7, § 60 ust. 1, § 61 ust. 1, § 62 ust. 1, § 69 ust. 2, § 75 ust. 1, § 76 ust. 1 i 3</p> <p>Ubezpieczenie autocasco (AC): § 6 ust. 2, § 7, § 8, § 9 ust. 2, § 10, § 11, § 12, § 13 ust. 3, § 17, § 18, § 19, § 20, § 21, § 60 ust. 3, § 61 ust. 2, § 65, § 70 ust. 2–5, § 78 ust. 3</p> <p>Ubezpieczenie minicasco (MC): § 22, § 23, § 24, § 25 ust. 3, § 27, § 28, § 29, § 30, § 60 ust. 3, § 61 ust. 2, § 65, § 70 ust. 2–5, § 78 ust. 3</p> <p>Ubezpieczenie PZU Auto Pomoc (PAP): § 31 ust. 4–8, § 32, § 33, § 35, § 60 ust. 2, § 61 ust. 2, § 65, § 71 ust. 2, § 78 ust. 4</p> <p>Ubezpieczenie PZU Auto Szyba: § 37, § 38 pkt 1, § 39, § 40 ust. 3, § 42 ust. 1–3 i 5, § 61 ust. 2, § 65, § 78 ust. 4</p>

Ubezpieczenie NNW:

§ 43 ust. 1 i 2, § 44, § 45, § 48, § 65,
§ 75 ust. 2 pkt 1 i 4

Ubezpieczenie NNW Max:

§ 49 ust. 2–4, § 51, § 54, § 75 ust. 2 pkt 1 i 4

Ubezpieczenie Zielona Karta:

§ 55, § 56 ust. 2, § 61 ust. 3, § 62 ust. 2, § 66,
§ 79

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. PZU ogólne warunki ubezpieczeń komunikacyjnych (zwane dalej „OWU”) mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną (zwaną dalej „PZU”) z osobami fizycznymi, osobami prawnymi i jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi.
2. OWU mają zastosowanie do umów ubezpieczenia:
 - 1) autocasco dla klienta indywidualnego oraz małego lub średniego przedsiębiorcy;
 - 2) minicasco;
 - 3) PZU Auto Pomoc;
 - 4) PZU AutoSzyba;
 - 5) następstw nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów pojazdu mechanicznego;
 - 6) następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku z ruchem pojazdu mechanicznego NNW Max;
 - 7) odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w ruchu zagranicznym, z zastrzeżeniem § 59 ust. 3–6.

§ 2

1. W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU.
2. PZU zobowiązany jest przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU nie może powoływać się na różnicę niekorzystną dla ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepisu nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.
3. W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

DEFINICJE

§ 3

W rozumieniu OWU użyte niżej określenia oznaczają:

- 1) **AC** – ubezpieczenie autocasco dla klienta indywidualnego oraz małego lub średniego przedsiębiorcy;
- 2) **awaria pojazdu** – wynikające z przyczyny wewnętrznej, nagłe i niespodziewane:
 - a) zatrzymanie funkcjonowania elementu mechanicznego, elektronicznego, elektrycznego, pneumatycznego lub hydraulicznego pojazdu lub
 - b) zatrzymanie funkcjonowania lub uszkodzenie elementów połączonych lub współpracujących z elementem, który uległ awarii;
 w PAP za awarię pojazdu uważa się tylko te spośród wymienionych powyżej okoliczności, które powodują unieruchomienie pojazdu lub awarię oświetlenia zewnętrznego, wycieraczek, pasów bezpieczeństwa, autoalarmu, lub zamarznięcie paliwa; w PAP za awarię pojazdu nie uważa się rozładowania akumulatora, przepalenia żarówki i awarii ogumienia;
- 3) **awaria ogumienia** – wynikające z przyczyny wewnętrznej lub zewnętrznej przebiecie lub wystrzelenie opony lub dętki, niesprawne wentyle, uchodzenie powietrza z opony lub dętki;
- 4) **bonus-malus** – system zniżek i zwwyżek składki ubezpieczeniowej zależny od przebiegu ubezpieczenia autocasco, o którym mowa w § 15;
- 5) **bójka** – starcie trzech albo więcej osób wzajemnie zadających sobie rany, z których każda występuje w podwójnym charakterze – jako napadnięty i napastnik;
- 6) **czasowa niezdolność do pracy** – powstała w następstwie wypadku ubezpieczeniowego czasowa niezdolność ubezpieczonego do wykonywania pracy zarobkowej w jakimkolwiek zawodzie, udokumentowana zaświadczeniem lekarskim o czasowej niezdolności do pracy wystawionym zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- 7) **części oryginalne serwisowe** – części zamienne produkowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi ustalonymi przez producenta pojazdu danej marki, rekomendowane przez producenta tego pojazdu i dystrybuowane w autoryzowanych przez producenta pojazdu punktach sprzedaży;
- 8) **części oryginalne** – części zamienne produkowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi ustalonymi przez producenta pojazdu danej marki, których producent zaświadcza, że zostały wyprodukowane zgodnie ze specyfikacjami i standardami produkcyjnymi producenta

- tęgo pojazdu i są tej samej jakości co części stosowane do montażu pojazdu przez jego producenta, dostępne w ofercie dostawców niezależnych od producenta pojazdu;
- 9) **części porównywalnej jakości** – części zamienne, których producent zaświadcza, że są tej samej jakości co części stosowane do montażu pojazdu danej marki przez jego producenta;
 - 10) **dokument ubezpieczenia** – polisa bądź inny dokument potwierdzający zawarcie umowy ubezpieczenia;
 - 11) **dokumenty pojazdu** – dowód rejestracyjny i karta pojazdu, jeżeli została wydana dla pojazdu;
 - 12) **hospitalizacja** – pobyt ubezpieczonego w szpitalu w następstwie zajścia wypadku ubezpieczeniowego trwający nieprzerwanie dłużej niż jeden dzień:
 - a) którego celem jest poddanie się uzasadnionemu stanem zdrowia leczeniu i który jest niezbędny z medycznego punktu widzenia, a odroczenie w czasie pomocy medycznej w szpitalu mogłoby skutkować utratą zdrowia lub życia lub
 - b) związany z leczeniem stanów powstałych w następstwie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, których nie można leczyć ambulatoryjnie;
 za dzień pobytu w szpitalu uważa się dzień kalendarzowy, w którym ubezpieczony przebywał w szpitalu, niezależnie od tego, ile czasu w danym dniu trwał jego pobyt, przy czym za pierwszy dzień przyjmuje się dzień rejestracji, a za ostatni – dzień wypisu ze szpitala;
 - 13) **inny pojazd:**
 - a) w AC i MC – pojazd nie objęty odpowiednio umową AC albo umową MC,
 - b) w PAP – pojazd unieruchomiony w związku z ruchem pojazdu, którego dotyczy PAP, gdy odpowiedzialność za szkodę ponosi posiadacz pojazdu, którego dotyczy PAP, objęty jednocześnie przez PZU ochroną ubezpieczeniową w zakresie OC tego pojazdu;
 - 14) **kierowca** – kierujący pojazdem;
 - 15) **klient indywidualny:**
 - a) osoba fizyczna nieprowadząca działalności gospodarczej,
 - b) osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą i ubezpieczająca pojazdy nie wykorzystywane do działalności gospodarczej;
 - 16) **koszt naprawy lub wymiany szyby** – koszt szyby i usługi polegającej na zamontowaniu szyby lub naprawieniu szyby, w tym koszty wymiany lub naprawy elementów na stałe związanych z szybą: uszczelki, listwy, uchwyty, ogrzewanie – o ile uszkodzenia lub zniszczenia tych elementów powstały jednocześnie z uszkodzeniem lub zniszczeniem szyby lub ich wymiana wynika z technologicznej naprawy lub wymiany szyby, z wyłączeniem kosztów innych napraw w pojeździe;
 - 17) **kradzież** – zabranie mienia w celu jego przywłaszczenia przez osobę niebędącą osobą uprawnioną do korzystania z tego mienia;
 - 18) **leczenie:**
 - a) wizyty lekarskie, zabiegi ambulatoryjne, zabiegi operacyjne, badania zlecone przez lekarza,
 - b) rehabilitacja,
 - c) przyjmowanie leków, stosowanie środków opatrunkowych przepisanych przez lekarza,
 - d) leczenie szpitalne,
 - e) transport z miejsca zajścia wypadku ubezpieczeniowego do szpitala, ambulatorium lub innego miejsca udzielenia pierwszej pomocy medycznej, z wyłączeniem transportu między placówkami medycznymi i z placówki medycznej do miejsca pobytu lub miejsca zamieszkania ubezpieczonego oraz dojazdów ubezpieczonego w związku z okolicznościami wymienionymi w lit. a–d;
 - 19) **leczenie uciążliwe** – leczenie, w trakcie którego przeprowadzono operację chirurgiczną lub hospitalizacja trwała minimum 5 dni;
 - 20) **mały lub średni przedsiębiorca** – posiadacz mniej niż 20 pojazdów, będący:
 - a) osobą prawną,
 - b) jednostką organizacyjną niebędącą osobą prawną,
 - c) osobą fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą i ubezpieczającą pojazdy wykorzystywane do działalności gospodarczej;
 - 21) **MC** – ubezpieczenie minicaska;
 - 22) **miejsce zamieszkania (siedziba)** – w PAP:
 - a) jeżeli właścicielem oraz posiadaczem pojazdu jest ta sama osoba – adres w RP wskazany w umowie PAP jako miejsce zamieszkania (siedziba) właściciela pojazdu,
 - b) jeżeli posiadaczem pojazdu jest osoba, o której mowa w pkt 32 lit. a – adres w RP wskazany w umowie PAP jako miejsce zamieszkania (siedziba) posiadacza pojazdu;
 - 23) **nagle zachorowanie** – powstały w sposób nagły stan chorobowy zagrażający życiu lub zdrowiu, wymagający udzielenia natychmiastowej pomocy medycznej;
 - 24) **naprawa na miejscu:**
 - a) w PAP – usunięcie przez przedstawiciela PZU usterki technicznej w pojeździe w zakresie niezbędnym do kontynuowania jazdy, bez konieczności holowania pojazdu do warsztatu,
 - b) w NNW i NNW Max – zespół czynności, jakie wykonuje ubezpieczony podczas postoju pojazdu, związanych z unieruchomieniem pojazdu, mających na celu kontrolę stanu technicznego pojazdu lub usunięcie przyczyn unieruchomienia;
 - 25) **nieszczęśliwy wypadek** – nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego ubezpieczony niezależnie od swojej woli doznał uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł;
 - 26) **niezdolność do pracy** – trwała i całkowita niezdolność do wykonywania pracy zarobkowej w jakimkolwiek zawodzie oraz do samodzielnej egzystencji, będąca wyłącznym następstwem wypadku ubezpieczeniowego;
 - 27) **NNW** – ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków kierowcy i pasażerów pojazdu mechanicznego;
 - 28) **NNW Max** – ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków powstałych w związku z ruchem pojazdu mechanicznego;
 - 29) **OC** – obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów;
 - 30) **okres eksploatacji pojazdu** – okres liczony od daty pierwszej rejestracji pojazdu dokonanej w roku jego produkcji do pierwszego dnia okresu ubezpieczenia, a jeżeli:
 - a) pierwsza rejestracja nastąpiła w innym roku niż rok produkcji pojazdu, okres eksploatacji liczony jest od dnia 31 grudnia roku produkcji pojazdu,
 - b) nie jest znana data pierwszej rejestracji pojazdu, okres eksploatacji liczony jest od dnia 31 maja roku produkcji pojazdu;
 dla celów ustalenia wysokości odszkodowania okres eksploatacji pojazdu liczony jest do dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego;
 - 31) **operacja chirurgiczna** – zabieg medyczny wykonany w placówce medycznej przez lekarza uprawnionego do jego wykonania, w znieczuleniu ogólnym lub miejscowym, niezbędny z medycznego punktu widzenia w celu wyleczenia lub zmniejszenia objawów choroby lub urazu, powstałych w następstwie wypadku ubezpieczeniowego i przeprowadzony metodą:
 - a) otwartą lub
 - b) endoskopową;
 za operację chirurgiczną nie uważa się następujących zabiegów medycznych: punkcji, biopsji, iniekcji, nakłucia, cewnikowania, zgłębnikowania, kaniulacji, dializy, blokady, wenesekcji, tamponady, wzniernikowania;

- 32) **osoba uprawniona do korzystania z pojazdu** – w AC, MC i PAS:
- korzystający z pojazdu na podstawie umowy leasingu albo kredytobiorca, któremu bank oddał przewłaszczonego pojazd do używania albo
 - inna niż określona w lit. a osoba, która faktycznie włada pojazdem za zgodą właściciela, w szczególności na podstawie umowy użyczenia, przechowania, komisu, w ramach stosunku pracy albo
 - osoba, która faktycznie włada pojazdem za zgodą osoby, o której mowa w lit. a albo lit. b, albo
 - osoba, której osoba określona w lit. a, lit. b albo lit. c, zezwoliła grzecznościowo na jednorazowe, krótkotrwałe skorzystanie z pojazdu;
- 33) **otwieranie lub zamykanie drzwi lub bramy garażu lub posesji** – zespół czynności, jakie wykonuje ubezpieczony będący kierowcą w związku z otwieraniem lub zamykaniem drzwi garażu lub bramy garażu lub posesji w celu wjazdu do tego garażu lub na teren tej posesji lub wyjazdu z tego garażu lub z terenu tej posesji;
- 34) **PAP** – ubezpieczenie PZU Auto Pomoc;
- 35) **PAS** – ubezpieczenie PZU AutoSzyba;
- 36) **placówka medyczna** – podmiot wykonujący działalność leczniczą w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej;
- 37) **pobieranie paliwa** – zespół czynności, jakie wykonuje ubezpieczony będący kierowcą na stacji paliw w związku z obsługą dystrybutora paliwa, nalewaniem paliwa oraz droga kierowcy od dystrybutora paliwa do kasy i powrót do pojazdu;
- 38) **pojazd** – pojazd wskazany w umowie ubezpieczenia, spełniający warunki, o których mowa w § 4 i § 5; w NNW Max pojazd spełniający warunki, o których mowa w § 4 i § 5;
- 39) **pomieszczenie zamknięte** – pomieszczenie zamknięte na co najmniej jeden zamek wielozastawkowy lub klódkę wielozastawkową lub pomieszczenie zamknięte z wykorzystaniem atestowanego systemu zamykania elektromechanicznego, nie przeznaczone do przechowywania pojazdów stanowiących własność różnych właścicieli;
- 40) **Porozumienie Wielostronne** – umowa zawarta między biurami narodowymi z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) oraz państw stowarzyszonych, określająca wzajemne stosunki między biurami narodowymi;
- 41) **praca zarobkowa** – forma świadczenia pracy za wynagrodzeniem w ramach umowy cywilnoprawnej, stosunku pracy, stosunku służbowego o charakterze administracyjno-prawnym, a także w zakresie wykonywania działalności gospodarczej we własnym imieniu, w tym również prowadzenia gospodarstwa rolnego;
- 42) **przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze** – niezbędne z medycznego punktu widzenia wyroby medyczne, zastępujące utracone narządy (organy) lub wspomagające utraconą lub pogorszoną funkcję narządów (organów), zalecone przez lekarza;
- 43) **przedstawiciel PZU** – przedsiębiorca współpracujący z PZU, świadczący usługi assistance objęte PAS lub PAP;
- 44) **przepalenie żarówki** – całkowite zużycie żarówki światła: mijania, hamowania, tylnych pozycyjnych, cofania, kierunkowskazu, oświetlających tylną tablicę rejestracyjną;
- 45) **przywłaszczenie pojazdu** – bezprawne włączenie pojazdu do swojego majątku lub wykonywanie wobec niego w inny sposób uprawnień właściciela przez osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu, w szczególności odmowa zwrotu pojazdu na wezwanie jego właściciela w związku z rozwiązaniem albo wygaśnięciem umowy uprawniającej do korzystania z pojazdu;
- 46) **PZU Pomoc** – jednostka działająca na rzecz PZU, do której ubezpieczony lub osoba występująca w jego imieniu, zobowiązany jest zgłosić zajście wypadku
- ubezpieczeniowego objętego PAP lub PAS; zgłoszenie to może nastąpić telefonicznie pod numerami wskazanymi w dokumencie ubezpieczenia, a w przypadku PAS także z zastosowaniem formularza zgłoszenia szkody dostępnego na stronie internetowej www.pzu.pl; PZU Pomoc działa 24 godziny na dobę przez 7 dni w tygodniu;
- 47) **rehabilitacja** – niezbędne z medycznego punktu widzenia leczenie usprawniające następstwa wypadku ubezpieczeniowego, wykonywane przez osoby mające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia;
- 48) **rozładowanie akumulatora** – rozładowanie akumulatora z przyczyn niewynikających z jego zużycia eksploatacyjnego, po którym możliwe jest jego doładowanie i dalsze użytkowanie bez konieczności ponownego doładowywania ze źródła pochodzącego z zewnątrz pojazdu;
- 49) **rozładowywanie pojazdu** – zespół czynności, jakie wykonuje ubezpieczony, polegających wyłącznie na wyjmowaniu elementów ładunku z pojazdu na zewnątrz pojazdu do chwili, gdy ładunek znajdzie się już poza pojazdem; nie dotyczy czynności polegających na przenoszeniu ładunku po jego wyjęciu z pojazdu do miejsca przeznaczenia ładunku;
- 50) **RP** – Rzeczpospolita Polska;
- 51) **ruch pojazdu** – sytuacje, gdy pojazd porusza się wskutek pracy silnika lub siłą bezwładności;
- 52) **Siec Naprawcza PZU** – grupa wyselekcjonowanych warsztatów (autoryzowanych, jak również niezależnych) współpracujących z PZU, w tym grupa warsztatów realizujących świadczenia w ramach opcji PZU Auto Non Stop, o której mowa w § 9 ust. 2 pkt 1; wykaz warsztatów Sieci Naprawczej PZU jest dostępny na stronie internetowej www.pzu.pl oraz w jednostkach organizacyjnych PZU;
- 53) **składka ubezpieczeniowa** – wynagrodzenie należne z tytułu udzielonej ochrony ubezpieczeniowej;
- 54) **stała wartość pojazdu** – wartość pojazdu ustalona według zasad określonych w pkt 81–83 w dniu zawarcia umowy AC;
- 55) **suma gwarancyjna** – w ZK określona w OWU kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU na jeden wypadek ubezpieczeniowy, który zaszedł w okresie ubezpieczenia, bez względu na liczbę poszkodowanych, ustalona odrębnie dla szkód na osobie i szkód w mieniu;
- 56) **suma ubezpieczenia**:
- w AC, MC i PAS – określona w umowie AC, umowie MC lub umowie PAS kwota stanowiąca górną granicę odpowiedzialności PZU na wszystkie wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły w okresie ubezpieczenia,
 - w NNW – określona w umowie NNW kwota stanowiąca podstawę ustalania świadczeń przysługujących z tytułu NNW w stosunku do jednego ubezpieczonego i na jeden wypadek ubezpieczeniowy, który zaszedł w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 44 ust. 1 pkt 5–8, ust. 2 i ust. 3 oraz § 48 ust. 9 i ust. 11,
 - w NNW Max – określona w umowie NNW Max kwota stanowiąca podstawę ustalania świadczeń przysługujących z tytułu NNW Max na jeden wypadek ubezpieczeniowy, który zaszedł w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 54 ust. 7;
- 57) **system specjalny** – zabezpieczenie przeciwkradzieżowe, trwale zamontowane w pojeździe w procesie produkcji pojazdu lub homologowane urządzenie (system) trwale zamontowane w pojeździe poza procesem produkcji pojazdu, posiadające funkcję lokalizacji pojazdu o zasięgu działania nie mniejszym niż obejmujący terytorium RP lub innych państw Europy objętych zakresem terytorialnym umowy AC; warunkiem uznania urządzenia (systemu) za system specjalny jest zawarcie z podmiotem świadczącym usługi ochrony mienia (pojazdów) umowy zapewniającej monitoring pojazdów, jego poszukiwanie i odyskiwanie na terytorium RP i innych państw Europy; system specjalny powinien zostać zamontowany przez producenta pojazdu

- lub podmiot profesjonalnie trudniący się montażem urządzeń zabezpieczających pojazdy przed kradzieżą; montaż systemu specjalnego powinien być potwierdzony przez ten podmiot pisemnym zaświadczeniem;
- 58) **szkoda całkowita** – uszkodzenie pojazdu w takim zakresie, że koszty jego naprawy ustalone według zasad określonych w § 20 ust. 2 przekraczają 70% wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania;
 - 59) **szkoda częściowa** – szkoda inna niż szkoda całkowita;
 - 60) **szkoda na osobie** – w NNW, NNW Max i ZK – szkoda będąca następstwem śmierci, uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia;
 - 61) **szkoda eksploatacyjna** – szkoda powstała w wyniku zużycia, korozji, utlenienia lub zawilgocenia pojazdu, jego części lub wyposażenia;
 - 62) **szkoda kradzieżowa** – kradzież pojazdu, jego części lub wyposażenia, lub uszkodzenie pojazdu w następstwie jego zabrania w celu krótkotrwałego użycia, kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia;
 - 63) **szpital** – podmiot leczniczy świadczący przy wykorzystaniu wykwalifikowanego zespołu lekarskiego i pielęgniarskiego całodobową opiekę nad chorymi w zakresie diagnostyki i leczenia; pojęcie to nie obejmuje: domu opieki, hospicjum, zakładu opiekuńczo-leczniczego, ośrodka leczenia uzależnień, ośrodków sanatoryjnych i uzdrowiskowych, prewentoriów i szpitali sanatoryjnych;
 - 64) **szyba porównywalnej jakości** – szyba stanowiąca część porównywalnej jakości;
 - 65) **trwały uszczerbek na zdrowiu** – trwałe, nierokujące poprawy uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia;
 - 66) **ubezpieczający** – osoba zawierająca z PZU umowę ubezpieczenia;
 - 67) **ubezpieczony** – osoba, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia:
 - a) w AC, MC i PAS – właściciel pojazdu,
 - b) w PAP i NNW – niewskazany imiennie kierowca lub pasażer pojazdu,
 - c) w NNW Max – wskazany imiennie w umowie NNW Max kierowca lub pasażer pojazdu,
 - d) w ZK – posiadacz pojazdu lub kierowca;
 - 68) **udział własny** – w AC, MC i PAS – przewidziana w OWU lub w umowie ubezpieczenia, wyrażona procentowo w stosunku do sumy ubezpieczenia albo odszkodowania kwota pomniejszająca odszkodowanie, stanowiąca ryzyko własne ubezpieczonego; w przypadku zbiegu udziałów własnych z różnych tytułów, odszkodowanie pomniejsza się o każdy udział własny zaczynając od największego, przy czym kwota odszkodowania pomniejszona o pierwszy udział własny stanowi podstawę do obliczenia kwoty kolejnego udziału własnego i zasadę tę stosuje się odpowiednio do każdego następnego udziału własnego;
 - 69) **umowa AC** – umowa ubezpieczenia AC zawarta z PZU;
 - 70) **umowa MC** – umowa ubezpieczenia MC zawarta z PZU;
 - 71) **umowa NNW** – umowa ubezpieczenia NNW zawarta z PZU;
 - 72) **umowa NNW Max** – umowa ubezpieczenia NNW Max zawarta z PZU;
 - 73) **umowa OC** – umowa ubezpieczenia OC zawarta z PZU;
 - 74) **umowa PAP** – umowa ubezpieczenia PAP zawarta z PZU;
 - 75) **umowa PAS** – umowa ubezpieczenia PAS zawarta z PZU;
 - 76) **umowa ZK** – umowa ubezpieczenia Zielonej Karty zawarta z PZU;
 - 77) **unieruchomienie pojazdu** – brak możliwości poruszania się pojazdem w następstwie zajęcia okoliczności powodujących niewłaściwe funkcjonowanie pojazdu lub uniemożliwiających jazdę w sposób bezpieczny lub zgodny z przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym;
 - 78) **uposażony** – w NNW i NNW Max – osoba wskazana imiennie przez ubezpieczonego jako upoważniona do otrzymania świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego;
 - 79) **uszkodzenie ciała** – uszkodzenie organu lub narządu spowodowane wypadkiem ubezpieczeniowym; w PAP – uszkodzenie organu lub narządu, które zagraża życiu ubezpieczonego albo może spowodować w krótkim czasie poważne pogorszenie się jego stanu zdrowia lub zagrażać jego życiu, jeżeli nie zostanie mu szybko udzielona odpowiednia pomoc medyczna;
 - 80) **używanie pojazdu**:
 - a) wsiadanie lub wysiadanie z pojazdu,
 - b) załadowywanie lub rozładowywanie pojazdu,
 - c) zatrzymanie lub postój pojazdu,
 - d) naprawa na miejscu,
 - e) otwieranie lub zamykanie drzwi lub bramy garażu lub posesji,
 - f) pobieranie paliwa;
 - 81) **wartość pojazdu** – wartość pojazdu ustalana przez PZU na podstawie aktualnych na dzień ustalenia tej wartości notowań rynkowych cen pojazdu danej marki, modelu i typu, z uwzględnieniem: jego pochodzenia, roku produkcji, daty pierwszej rejestracji, wyposażenia, przebiegu, stanu technicznego i charakteru eksploatacji; notowania rynkowe stanowiące podstawę ustalenia wartości pojazdu zawarte są w katalogu wymienionym w umowie AC; w przypadku braku notowań rynkowych danego pojazdu wartość pojazdu ustala się metodą wyceny indywidualnej; w przypadku pojazdu fabrycznie nowego, którego nabycie jest potwierdzone fakturą VAT:
 - a) w okresie 6 miesięcy od dnia wystawienia faktury VAT określa się na podstawie tej faktury VAT, o ile nie jest ona niższa od wartości pojazdu wynikającej z notowań rynkowych,
 - b) jeśli wartość pojazdu określona na fakturze VAT jest niższa od wartości wynikającej z notowań rynkowych, wartość pojazdu ustala się na podstawie notowań rynkowych,
 - c) wartość pojazdu ustalona na podstawie faktury VAT nie ulega zmianie dla celów umowy AC w okresie 6 miesięcy od dnia wystawienia tej faktury VAT;
 - 82) **wartość pojazdu brutto** – wartość pojazdu uwzględniająca nalicozony przy jego nabyciu podatek VAT obliczony według stawki obowiązującej dla tego rodzaju pojazdów;
 - 83) **wartość pojazdu netto** – wartość pojazdu bez uwzględnienia nalicozonego podatku VAT obliczonego według stawki obowiązującej dla tego rodzaju pojazdów;
 - 84) **WIS** – system zniżek i zwzytek składki ubezpieczeniowej zależny od przebiegu ubezpieczenia autocasco, o którym mowa w § 16;
 - 85) **wiek ubezpieczonego albo osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu** – różnica lat pomiędzy rokiem kalendarzowym, na który przypada pierwszy dzień okresu ubezpieczenia i rokiem urodzenia ubezpieczonego albo osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu;
 - 86) **włamianie** – pokonanie zabezpieczenia pojazdu przewidzianego w jego konstrukcji lub zabezpieczenia przeciwkradzieżowego, w celu dostania się do wnętrza pojazdu przez osobę niebędącą ubezpieczonym albo osobą uprawnioną do korzystania z pojazdu, bez zabrania pojazdu w celu krótkotrwałego użycia, kradzieży pojazdu, jego części lub wyposażenia;
 - 87) **wsiadanie do pojazdu** – zespół czynności, jakie wykonuje ubezpieczony od momentu otwarcia drzwi z zewnątrz pojazdu do momentu znalezienia się wewnątrz tego pojazdu;
 - 88) **wypadek** – zdarzenie, w wyniku którego pojazd został unieruchomiony, z wyłączeniem kradzieży pojazdu, awarii pojazdu, awarii ogumienia, przepalenia żarówki, rozładowania akumulatora, użycia niewłaściwego paliwa;

za wypadek uważa się w szczególności kolizję, szkodę kradzieżową niebędącą kradzieżą pojazdu, włamanie lub uszkodzenie pojazdu, które powodują unieruchomienie pojazdu;

89) **wypadek ubezpieczeniowy:**

- a) w AC – zdarzenie niezależne od woli ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu powodujące szkodę objętą zakresem AC,
- b) w MC – zdarzenie niezależne od woli ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu powodujące szkodę objętą zakresem MC,
- c) w PAP – następujące zdarzenia:
 - wypadek,
 - awaria pojazdu,
 - awaria ogumienia,
 - przepalenie żarówki,
 - rozładowanie akumulatora,
 - kradzież pojazdu,
 - wyczerpanie paliwa,
 - użycie niewłaściwego paliwa,
 - zatrzaśnięcie kluczyków lub sterowników służących do otwarcia pojazdu,
 - zniszczenie, kradzież, zagubienie lub utrata z innych przyczyn kluczyków lub sterowników służących do otwarcia pojazdu lub uruchomienia pojazdu,
 - uszkodzenie ciała lub śmierć ubezpieczonego powstałe w związku z ruchem pojazdu lub podczas używania pojazdu,
 - nagłe zachorowanie kierowcy,
- d) w PAS – uszkodzenie lub zniszczenie w pojeździe szyby: czołowej, bocznej lub tylnej, o ile nie stanowi ona integralnej części dachu pojazdu,
- e) w NNW – nieszczęśliwy wypadek, który zaszedł w związku z ruchem pojazdu lub podczas używania pojazdu wskazanego w umowie NNW,
- f) w NNW Max – nieszczęśliwy wypadek, który zaszedł w związku z ruchem pojazdu lub podczas używania pojazdu,
- g) w ZK – zdarzenie, w wyniku którego w związku z ruchem pojazdu została wyrządzona osobie trzeciej szkoda, za którą odpowiedzialność cywilną ponosi posiadacz tego pojazdu lub kierowca;

90) **wyposażenie pojazdu** – sprzęt i urządzenia zamontowane w pojeździe, służące do utrzymania i używania pojazdu zgodnie z jego przeznaczeniem, a także służące bezpieczeństwu jazdy oraz zabezpieczeniu pojazdu przed kradzieżą, będące własnością ubezpieczonego; za wyposażenie pojazdu uważa się sprzęt i urządzenia stanowiące wyposażenie standardowe pojazdu oraz sprzęt i urządzenia inne niż stanowiące wyposażenie standardowe pojazdu, o ile zostało wymienione w umowie AC i uwzględnione w wartości pojazdu;

91) **wysiadanie z pojazdu** – zespół czynności, jakie wykonuje ubezpieczony od momentu otwarcia drzwi wewnątrz pojazdu do momentu znalezienia się na zewnątrz tego pojazdu;

92) **zabezpieczenie przeciwkradzieżowe** – urządzenie lub system, zamontowane w pojeździe, zabezpieczające pojazd przed kradzieżą; za zabezpieczenie przeciwkradzieżowe uznawane są:

- a) urządzenie (system) zamontowane w procesie produkcji pojazdu, za wyjątkiem fabrycznej blokady kierownicy i systemu centralnego zamykania,
 - b) homologowane, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, urządzenie (system) zamontowane poza procesem produkcji pojazdu, o ile w odniesieniu do tego urządzenia (systemu) wymagane jest uzyskanie homologacji,
 - c) system specjalny;
- zabezpieczenie przeciwkradzieżowe powinno zostać zamontowane w pojeździe przez producenta pojazdu lub

podmiot profesjonalnie trudniący się montażem urządzeń zabezpieczających pojazdy przed kradzieżą oraz potwierdzone przez ten podmiot pisemnym zaświadczeniem; obowiązek ten nie dotyczy zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, o których mowa w lit. a;

- 93) **ZK** – ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdów mechanicznych w ruchu zagranicznym;
- 94) **załadowywanie pojazdu** – zespół czynności, jakie wykonuje ubezpieczony, polegających wyłącznie na umieszczeniu elementów ładunku w pojeździe od chwili, gdy ładunek znajdował się w pobliżu pojazdu gotowy do umieszczenia wewnątrz tego pojazdu; nie obejmuje czynności polegających na przenoszeniu ładunku w pobliże pojazdu;
- 95) **zasiłek dzienny** – świadczenie z tytułu czasowej niezdolności do pracy powstałej w wyniku zajścia wypadku ubezpieczeniowego;
- 96) **zatrzymanie lub postój** – przerwa w ruchu pojazdu, która odbywa się na drodze, poboczu, chodniku, stacji paliw lub parkingu.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Przedmiotem ubezpieczenia:

- 1) w AC i MC – jest pojazd, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 albo pkt 2, wraz z wyposażeniem określonym w umowie ubezpieczenia:
 - a) zarejestrowany w RP stosownie do przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym,
 - b) niezarejestrowany, lecz podlegający rejestracji w RP stosownie do przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym w przypadku, gdy ubezpieczający ma stałe miejsce zamieszkania lub siedzibę w RP,
 - c) zarejestrowany w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, w którym PZU nie prowadzi działalności ubezpieczeniowej i nabyty w tym państwie, jeżeli ma być zarejestrowany w RP, przy czym okres ubezpieczenia nie może w tym przypadku przekraczać 30 dni od dnia objęcia pojazdu w posiadanie przez jego nabywcę,
 - d) pojazd niewymieniony w lit. a–c napędzany umieszczonym na nim silnikiem, zasilanym z własnego źródła energii, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3;
- 2) w PAP – jest organizacja oraz pokrycie przez PZU kosztów usług assistance wymienionych w § 32 lub § 33, dotyczących pojazdu, o którym mowa w pkt 1 lit. a i lit. b oraz w § 5 ust. 1 pkt 3, lub innego pojazdu, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 3) w PAS – jest organizacja oraz pokrycie przez PZU kosztów usług assistance polegających na naprawie lub wymianie szyby: czołowej, bocznej lub tylnej, o ile nie stanowi ona integralnej części dachu pojazdu, zamontowanej w pojeździe, o którym mowa w pkt 1 lit. a i lit. b oraz w § 5 ust. 1 pkt 4, z zastrzeżeniem ust. 2;
- 4) w NNW – są następstwa wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły w związku z ruchem pojazdu lub podczas używania pojazdu, o którym mowa w pkt 1 lit. a, lit. b i lit. d oraz w § 5 ust. 1 pkt 1, przy czym w przypadkach, o których mowa w § 3 pkt 80 lit. e i lit. f, przedmiotem ubezpieczenia są wyłącznie następstwa wypadków ubezpieczeniowych powstałe u kierowcy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 4;
- 5) w NNW Max – są następstwa wypadków ubezpieczeniowych, które zaszły w związku z ruchem pojazdu lub podczas używania pojazdu, z wyłączeniem pojazdów, o których mowa w § 5 ust. 2;
- 6) w ZK – jest odpowiedzialność cywilna posiadacza lub kierowcy pojazdu mechanicznego zarejestrowanego

w RP stosownie do przepisów ustawy Prawo o ruchu drogowym, za szkody wyrządzone osobom trzecim w związku z ruchem tego pojazdu za granicą RP na terytorium państw, których biura narodowe są Członkami Systemu Zielonej Karty, ale nie są sygnatariuszami Porozumienia Wielostronnego tj. państw, na terytorium których zajście wypadku ubezpieczeniowego nie jest objęte OC.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, w AC i MC przedmiotem ubezpieczenia nie mogą być, a PAS i NNW nie może dotyczyć:
 - 1) samochodów osobowych, ciężarowych w nadwoziu osobowego lub innych o ładowności do 750 kg wykorzystywanych jako taksówki osobowe lub do zarobkowego przewozu osób;
 - 2) pojazdów wynajmowanych zarobkowo w ramach działalności gospodarczej w zakresie wynajmu pojazdów;
 - 3) pojazdów udostępnianych jako zastępcze na zasadach innych niż wynajem pojazdu;
 - 4) samochodów osobowych, ciężarowych w nadwoziu osobowego lub ciężarowych o ładowności do 2 ton wykorzystywanych do przewozu przesyłek kurierskich;
 - 5) pojazdów wykorzystywanych do jazd interwencyjnych lub patrolowych w ramach działalności gospodarczej polegającej na ochronie osób lub mienia.
3. W AC pojazdy, o których mowa w ust. 2, mogą zostać ubezpieczone jako pojazdy o tym przeznaczeniu, za zapłatą podwyższonej składki ubezpieczeniowej.
4. NNW może dotyczyć pojazdu, o którym mowa w ust. 2, za zapłatą podwyższonej składki ubezpieczeniowej.

§ 5

1. Ubezpieczenia określone w OWU mogą dotyczyć następujących rodzajów pojazdów, o których mowa w § 4 ust. 1:
 - 1) w AC i NNW:
 - a) samochody osobowe,
 - b) samochody ciężarowe,
 - c) autobusy,
 - d) inne pojazdy samochodowe,
 - e) ciągniki rolnicze,
 - f) motorowery,
 - g) przyczepy,
 - h) naczepy,
 - i) pojazdy wolnobieżne w rozumieniu ustawy Prawo o ruchu drogowym;
 - 2) w MC:
 - a) samochody osobowe,
 - b) samochody ciężarowe w nadwoziu osobowego i inne o ładowności do 750 kg, których wartość w dniu zawierania umowy MC jest nie niższa niż 3 000 zł;
 - 3) w PAP:
 - a) samochody osobowe,
 - b) samochody ciężarowe o dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony,
 - c) przyczepy kempingowe,
 - d) przyczepy ciężarowe o ładowności do 2 ton,
 - e) motocykle;
 - 4) w PAS:
 - a) samochody osobowe,
 - b) samochody ciężarowe,
 - c) autobusy.
2. NNW Max nie dotyczy motocykli i quadów.

ZAKRES TERYTORIALNY

§ 6

1. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wypadki ubezpieczeniowe, które zaszły:
 - 1) w AC, NNW i NNW Max – na terytorium RP i innych państw Europy oraz na terytorium Algierii, Maroka, Izraela i Tunezji, z zastrzeżeniem ust. 2;

- 2) w MC – na terytorium RP;
 - 3) w ZK – na terytorium państw, których biura narodowe są Członkami Systemu Zielonej Karty, ale nie są sygnatariuszami Porozumienia Wielostronnego, tj. państw na terytorium których zajście wypadku ubezpieczeniowego nie jest objęte OC.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, AC nie są objęte szkody kradzieżowe powstałe na terytorium Rosji, Białorusi, Ukrainy i Moldawii.
 3. W PAP usługi assistance, o których mowa w § 32 i § 33, świadczone są:
 - 1) w wariantie Super:
 - a) na terytorium RP i w związku z wypadkami ubezpieczeniowymi, które zaszły na terytorium RP albo
 - b) na terytorium RP oraz na terytorium innych państwach Europy (z wyłączeniem Moldawii i Rosji), a także na terytorium Algierii, Maroka, Izraela i Tunezji, w związku z wypadkami ubezpieczeniowymi, które zaszły na terytorium tych państw, w zależności od zakresu terytorialnego określonego w umowie PAP;
 - 2) w wariantie Komfort – na terytorium RP i w związku z wypadkami ubezpieczeniowymi, które zaszły na terytorium RP.
 4. W PAS organizacja naprawy lub wymiany szyb w pojeździe wykonywana jest przez PZU tylko na terytorium RP. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego za granicą RP ubezpieczony może we własnym zakresie zlecić za granicą RP naprawę lub wymianę szyb w pojeździe, wówczas PZU zwraca ubezpieczonemu poniesione koszty naprawy lub wymiany szyb.

ROZDZIAŁ II UBEZPIECZENIE AC ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 7

1. Zakresem AC objęte są szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdu, jego części lub wyposażenia, wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 12.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, w AC zastosowanie mają następujące udziały własne:
 - 1) jeżeli ubezpieczony lub osoba, o której mowa w § 3 pkt 32 lit. a, będąca klientem indywidualnym, w pierwszym dniu okresu ubezpieczenia, jest w wieku poniżej 26 lat – 25% odszkodowania;
 - 2) w szkodach kradzieżowych, jeżeli w okresie 3 lat poprzedzających okres ubezpieczenia wypłacone zostało odszkodowanie za więcej niż jedną szkodę kradzieżową – 20% odszkodowania; jeżeli w 12-miesięcznych okresach poprzedzających okres ubezpieczenia nie wystąpiła szkoda kradzieżowa, udział własny zmniejszany jest o 10% za każdy bezszkodowy 12-miesięczny okres ubezpieczenia, aż do całkowitego odstępiania od jego stosowania;
 - 3) w szkodach:
 - a) powstałych podczas kierowania pojazdem wykorzystywanym do nauki jazdy,
 - b) powstałych podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd,
 - c) kradzieżowych zaistniałych na terytorium Rosji, Białorusi, Ukrainy lub Moldawii,
 - d) w pojazdach, o których mowa w § 4 ust. 2 – 10% odszkodowania.

§ 8

1. Umowę AC zawiera się:
 - 1) w przypadku pojazdów do 3 roku eksploatacji – w wariantcie serwisowym, o którym mowa w § 19 ust. 3 pkt 1;

- 2) w przypadku pojazdów powyżej 3 roku eksploatacji – w wariancie optymalnym, o którym mowa w § 19 ust. 3 pkt 2,
 - z zastrzeżeniem § 9 ust. 1 pkt 1 lit. a.
2. Umowa AC może być zawarta z zastosowaniem rozszerzonego zakresu ubezpieczenia, o którym mowa w § 9, lub zmniejszonego zakresu ubezpieczenia, o którym mowa w § 10.

ROZSZERZENIA ZAKRESU UBEZPIECZENIA

§ 9

1. Za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej umowa AC:

- 1) może zostać zawarta z zastosowaniem:
 - a) wariantu serwisowego, o którym mowa w § 19 ust. 3 pkt 1, w przypadku pojazdów powyżej 3 roku eksploatacji,
 - b) stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia oraz bez pomniejszania sumy ubezpieczenia o wypłacone odszkodowanie, z tym że stałej wartości pojazdu w całym okresie ubezpieczenia nie stosuje się w celu ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej, o którym mowa w § 20 ust. 1;

- 2) może obejmować:

- a) szkody powstałe podczas kierowania pojazdem wykorzystywanym do nauki jazdy,
- b) szkody powstałe podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd,
- c) szkody kradzieżowe zaistniałe na terytorium Rosji, Białorusi, Ukrainy i Mołdawii.

2. Za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej umowa AC może obejmować dodatkowo:

- 1) w przypadku umów AC, w których przedmiotem ubezpieczenia są samochody osobowe lub ciężarowe w nadwoziu osobowego – opcję PZU Auto Non Stop, tj. pakiet świadczeń przysługujących w przypadku powstania szkody objętej zakresem AC, obejmujący:

- a) organizację oraz pokrycie przez PZU kosztów odbioru pojazdu od ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu oraz dostarczenia pojazdu do wybranego przez ubezpieczonego warsztatu Sieci Naprawczej PZU współpracującego z PZU w zakresie opcji PZU Auto Non Stop,
- b) organizację przez PZU naprawy pojazdu w warsztacie, o którym mowa w lit. a,

- c) organizację oraz pokrycie przez PZU kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, na czas naprawy ubezpieczonego pojazdu w warsztacie, o którym mowa w lit. a, z zastrzeżeniem § 12 ust. 4; PZU podstawia pojazd zastępczy do miejsca wskazanego przez ubezpieczonego lub osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu i odbiera pojazd zastępczy z warsztatu, o którym mowa w lit. a, w którym naprawiany był ubezpieczony pojazd, po jego naprawie;

jeżeli po podstawieniu przez PZU pojazdu zastępczego, z jakiegokolwiek powodu ubezpieczony pojazd nie będzie naprawiany (np. ubezpieczony zrezygnuje z naprawy lub ma miejsce szkoda całkowita), PZU pokrywa koszty wynajmu pojazdu zastępczego za okres od dnia podstawienia przez PZU pojazdu zastępczego do miejsca wskazanego przez ubezpieczonego lub osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu do upływu 3 dni po dokonaniu oględzin i sporządzeniu powypadkowej kalkulacji kosztów naprawy ubezpieczonego pojazdu, przy czym jeżeli do upływu 3 dni po dokonaniu oględzin i sporządzeniu powypadkowej kalkulacji kosztów naprawy ubezpieczonego pojazdu, pojazd ten nie zostanie dostarczony do warsztatu Sieci Naprawczej PZU współpracującego z PZU w zakresie opcji PZU Auto Non Stop, ubezpieczony we własnym zakresie zwraca pojazd zastępczy do wypożyczalni; ubezpieczony pokrywa

koszt wynajmu pojazdu zastępczego od dnia upływu powyższego terminu;

PZU zapewnia pojazd zastępczy klasyfikowany w tym samym segmencie rynkowym co ubezpieczony pojazd, jednak nie wyższym niż C, przy czym PZU nie gwarantuje, że pojazd zastępczy będzie tak samo wyposażony, jak ubezpieczony pojazd; wynajem wskazanego przez PZU pojazdu zastępczego odbywa się na podstawie umowy najmu pojazdu zastępczego zawartej pomiędzy ubezpieczonym a wskazaną przez PZU wypożyczalnią i na warunkach określonych w tej umowie, w szczególności może być uzależniony od wpłacenia przez ubezpieczonego kaucji w wysokości określonej przez wypożyczalnię lub od zablokowania środków na karcie kredytowej;

świadczenia objęte opcją PZU Auto Non Stop realizowane są wyłącznie w RP; koszty tych świadczeń nie pomniejszają sumy ubezpieczenia;

- 2) w przypadku umów AC, w których przedmiotem ubezpieczenia są pojazdy inne niż samochody osobowe lub ciężarowe w nadwoziu osobowego opcję PZU Auto Hol obejmującą:

- a) zwrot udokumentowanych kosztów holowania pojazdu z miejsca zajścia wypadku ubezpieczeniowego ponad limit określony w § 11 ust. 2,

- b) zwrot udokumentowanych kosztów korzystania z pojazdu zastępczego o zbliżonych parametrach technicznych do ubezpieczonego pojazdu za okres nie wcześniej niż od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego do dnia dokonania naprawy ubezpieczonego pojazdu, przy czym nie dłuższy niż uzasadniony technologicznie okres wykonywania naprawy pojazdu w RP, a jeżeli z jakiegokolwiek powodu ubezpieczony pojazd nie będzie naprawiany (np. ubezpieczony zrezygnuje z naprawy lub ma miejsce szkoda całkowita), PZU pokrywa udokumentowane koszty wynajmu pojazdu zastępczego w okresie do upływu 3 dni po dokonaniu oględzin i sporządzeniu powypadkowej kalkulacji kosztów naprawy ubezpieczonego pojazdu; PZU zwraca koszty, o których mowa w lit. a oraz lit. b, do wysokości dodatkowego limitu odpowiedzialności określonego w umowie AC, przy czym limit ten ulega pomniejszeniu o kwotę każdorazowego zwrotu tych kosztów.

ZMNIEJSZENIA ZAKRESU UBEZPIECZENIA

§ 10

Umowa AC za zmniejszoną składkę ubezpieczeniową może zostać zawarta:

- 1) z zastosowaniem udziału własnego w wysokości 10% albo 20% odszkodowania;
- 2) z wyłączeniem odpowiedzialności PZU za szkody o wartości nieprzekraczającej 5% albo 10% sumy ubezpieczenia określonej w umowie AC (franszyza integralna) pod warunkiem, że ustalone w ten sposób wyłączenie odpowiedzialności przewyższy wyłączenie odpowiedzialności, o którym mowa w § 12 ust. 1 pkt 1.

KOSZTY DODATKOWE

§ 11

1. Z zastrzeżeniem ust. 3, PZU zwraca w granicach sumy ubezpieczenia uzasadnione okolicznościami danego wypadku ubezpieczeniowego koszty:

- 1) parkowania uszkodzonego pojazdu w okresie nie dłuższym niż do 3 dni po dokonaniu oględzin i sporządzeniu powypadkowej kalkulacji kosztów naprawy pojazdu lub po przekazaniu przez PZU zgody na holowanie pojazdu do RP w przypadku, o którym mowa w § 21 ust. 3;

- 2) holowania lub transportu uszkodzonego pojazdu z miejsca zajścia wypadku ubezpieczeniowego pod warunkiem, że usługi te nie mogły być świadczone z tytułu posiadanego przez ubezpieczonego PAP, a jeżeli koszty te zostały pokryte z PAP w części, PZU zwraca pozostałe koszty, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Kwota zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 10% sumy ubezpieczenia. Postanowienia tego nie stosuje się, jeżeli koszty te zostały poniesione w okolicznościach, o których mowa w ust. 3, oraz do umów AC zawartych z opcją PZU Auto Non Stop albo opcją PZU Auto Hol, o których mowa w § 9 ust. 2.
3. PZU zobowiązany jest zwrócić w granicach sumy ubezpieczenia koszty:
 - 1) wynikiłe z zastosowania, w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, środków podjętych w celu ratowania ubezpieczonego pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
 - 2) dodatkowego badania technicznego, o którym mowa w § 70 ust. 1 pkt 1 lit. d.
4. PZU zwraca koszty, o których mowa w ust. 1, do wysokości faktycznie poniesionych, maksymalnie jednak do wysokości średniej ceny usług parkowania, holowania lub transportu pojazdu stosowanych na terenie, na którym zaszedł wypadek ubezpieczeniowy i w granicach limitu określonego w ust. 2.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 12

1. AC nie są objęte szkody:
 - 1) których wartość nie przekracza (franszyza integralna):
 - a) 500 zł w przypadku samochodów osobowych lub samochodów ciężarowych o ładowności do 2 ton albo
 - b) 1% sumy ubezpieczenia, nie mniej jednak niż 500 zł w przypadku pozostałych pojazdów,
 chyba że w umowie AC przyjęto inną wysokość franszyzy integralnej; ograniczenie to nie dotyczy szkód polegających na uszkodzeniu wnętrza pojazdu przez osoby, których przewóz wymagany był potrzebą udzielenia pomocy medycznej;
 - 2) spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczonego lub osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
 - 3) spowodowane umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym;
 - 4) powstałe podczas kierowania pojazdem przez ubezpieczonego, osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu lub osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym:
 - a) w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego lub
 - b) nieposiadającego uprawnień do kierowania pojazdem, wymaganych prawem państwa, na terytorium którego zaszedł wypadek ubezpieczeniowy, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 5) powstałe podczas kierowania pojazdem niezarejestrowanym lub pojazdem nieposiadającym ważnego dowodu rejestracyjnego lub ważnego badania technicznego, jeżeli w odniesieniu do tego pojazdu obowiązuje wymóg rejestracji lub dokonywania okresowych badań technicznych, a stan techniczny pojazdu miał wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 6) spowodowane działaniami wojennymi lub powstałe w czasie używania pojazdu w związku z określonymi w przepisach prawa obowiązkowymi świadczeniami na rzecz wojska lub innych podmiotów, a także zaistniałe wskutek udziału ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg, aktach terroryzmu lub sabotażu;
 - 7) powstałe w związku z używaniem pojazdu jako narzędzia przestępstwa przez ubezpieczonego, osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu lub osobę, z którą ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 8) eksploatacyjne;
 - 9) powstałe wskutek używania pojazdu niezgodnie z jego przeznaczeniem, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 10) powstałe wskutek niewłaściwego załadowania lub przewożenia ładunku lub bagażu, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 11) kradzieżowe, jeżeli:
 - a) kierowca wysiadł z pojazdu, pozostawiając wewnątrz kluczyk lub sterownik służący do otwarcia pojazdu lub uruchomienia pojazdu (lub oba te urządzenia) bez ich zabezpieczenia przed możliwością uruchomienia pojazdu przy ich pomocy przez osobę niepowołaną lub
 - b) po opuszczeniu pojazdu i pozostawieniu go bez nadzoru kierowcy lub pasażerów, pozostawiono w pojeździe lub nie dokonano zabezpieczenia poza pojazdem: dokumentów pojazdu, kluczyka lub sterownika służącego do otwarcia pojazdu lub uruchomienia pojazdu lub kluczyka lub sterownika służącego do uruchomienia zabezpieczeń przeciwkradzieżowych (lub łącznie wszystkich tych dokumentów i urządzeń) lub
 - c) po opuszczeniu pojazdu i pozostawieniu go bez nadzoru kierowcy lub pasażerów, nie dokonano zabezpieczenia pojazdu w sposób przewidziany w jego konstrukcji lub nie uruchomiono wszystkich zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane do zawarcia umowy AC, z wyjątkiem przypadku, gdy kradzież dokonano z pomieszczenia zamkniętego, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego, w tym jeżeli spełnienie warunków określonych w lit. a–c było uniemożliwione uprzednim użyciem przemyocy lub groźby natychmiastowego jej użycia przez sprawcę kradzieży pojazdu;
 - 12) powstałe wskutek przywłaszczenia pojazdu lub polegające na kradzieży pojazdu, która miała miejsce w okresie tego przywłaszczenia;
 - 13) polegające na utracie pojazdu pochodzącego z kradzieży, jeżeli w dniu faktycznej utraty pojazdu nie upłynął wymagany przepisami prawa okres do nabycia własności tego pojazdu przez ubezpieczonego na zasadzie dobrej wiary;
 - 14) w radioodtwarzaczu, jeżeli po opuszczeniu pojazdu i pozostawieniu go bez nadzoru kierowcy lub pasażerów, pozostawiono w pojeździe wymiomy odbiornik lub panel radioodtwarzacza;
 - 15) powstałe w wyposażeniu pojazdu nie wymienionym w umowie AC lub w wyposażeniu pojazdu zamontowanym po zawarciu umowy AC, o którym nie powiadomiono PZU;
 - 16) powstałe wskutek włamania, jeżeli nie dokonano zabezpieczenia pojazdu w sposób przewidziany w jego konstrukcji lub nie uruchomiono zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane do zawarcia umowy AC, chyba że niezabezpieczenie pojazdu lub nieuruchomienie zabezpieczeń przeciwkradzieżowych nie miało wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 17) polegające na awarii pojazdu;

SYSTEM BONUS-MALUS

§ 15

- 18) kradzieżowe lub powstałe wskutek włamania, jeżeli z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu, pojazd nie spełniał w chwili zajścia wypadku ubezpieczeniowego wymagań co do zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane do zawarcia umowy AC, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.
2. Jeżeli nie umówiono się inaczej, umową AC nie są objęte również szkody, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 2.
3. PZU nie ponosi odpowiedzialności za koszty świadczeń przewidzianych w opcji PZU Auto Non Stop, o których mowa w § 9 ust. 2 pkt 1 lub za koszty holowania pojazdu uszkodzonego za granicą RP, o których mowa w § 21 ust. 3, poniesione bez uprzedniej zgody PZU, chyba że:
 - 1) powiadomienie PZU w sposób określony w § 70 ust. 4 było niemożliwe z przyczyn niezależnych od ubezpieczonego, osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu lub osoby występującej w imieniu którejkolwiek z tych osób lub
 - 2) wypadek ubezpieczeniowy miał miejsce na autostradzie, a ubezpieczonemu lub osobie uprawnionej do korzystania z pojazdu pomocy udzieliły specjalne służby drogowe.
4. PZU nie ponosi odpowiedzialności za koszt wynajmu pojazdu zastępczego przewidzianego w opcji PZU Auto Non Stop, o których mowa w § 9 ust. 2 pkt 1 lit. c, po upływie 21 dni naprawy pojazdu, w przypadku gdy przekroczenie tego okresu wynika z konieczności oczekiwania na części zamienne niezbędne do naprawy pojazdu w warszcie, o którym mowa w § 9 ust. 2 pkt 1 lit. a.
5. Fakt znajdowania się w stanie nietrzeźwości, po użyciu alkoholu lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii oraz uprawnienia do kierowania pojazdem ocenia się według przepisów prawa państwa, na terytorium którego zaszedł wypadek ubezpieczeniowy.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 13

1. Określona w umowie AC suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu brutto.
2. Suma ubezpieczenia może odpowiadać wartości pojazdu netto, jeżeli ubezpieczonemu przysługuje prawo do odliczenia w całości lub w części podatku VAT naliczonego przy nabyciu pojazdu.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o każde wypłacone odszkodowanie.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 14

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej zależy od rodzaju, marki i modelu pojazdu, sumy ubezpieczenia, okresu eksploatacji pojazdu, strefy regionalnej, zakresu wariantu ubezpieczenia, okresu ubezpieczenia, sposobu używania pojazdu, prowadzenia działalności gospodarczej oraz liczby i rodzaju pojazdów, zawarcia umowy leasingu pojazdu, zniesienia udziału własnego z tytułu wieku ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu, zamontowania w pojeździe systemu specjalnego, zawarcia umowy AC bez zawarcia umowy OC dotyczącej tego samego pojazdu, umowy NNW dotyczącej tego samego pojazdu lub umowy NNW Max właściciela pojazdu, kontynuacji AC w PZU, sposobu zapłaty składki ubezpieczeniowej oraz od zniżek i zwwyżek, o których mowa w § 15–16.
2. Zasady płatności składki ubezpieczeniowej określone są w § 67.

1. Bonus-malus dotyczący danego ubezpieczonego i wynikający z umów ubezpieczenia zawartych z PZU lub z innymi ubezpieczycielami, stosuje się w umowach AC pojazdów powyżej 3 roku eksploatacji zawieranych na rzecz klientów indywidualnych oraz małych lub średnich przedsiębiorców, o których mowa w § 3 pkt 20 lit. c, z zastrzeżeniem ust. 13.
2. W przypadku, gdy w umowie AC występuje więcej niż jeden ubezpieczony, a każdemu z tych ubezpieczonych przysługują różne zniżki lub zwwyżki bonus-malus, do umowy AC ma zastosowanie niższa albo wyższa przysługująca temu ubezpieczonemu, który posiada zniżkę w najwyższej wysokości albo zwwyżkę w najniższej wysokości, a w przypadku gdy jednemu ubezpieczonemu przysługuje zniżka a innemu zwwyżka, do umowy AC ma zastosowanie ta zniżka. W umowie AC należy wskazać ubezpieczonego, z którego przebiegiem ubezpieczenia wiąże się zastosowana w tej umowie AC zniżka albo zwwyżka bonus-malus.
3. PZU uwzględnia w bonus-malus przebieg ubezpieczenia wszystkich pojazdów stanowiących przedmiot własności (współwłasności) ubezpieczonego oraz pojazdów, których ubezpieczony jest posiadaczem będącym osobą, o której mowa w § 3 pkt 32 lit. a.
4. Bonus-malus stosuje się w umowach AC z 12-miesięcznym okresem ubezpieczenia.
5. Wynikającą z zastosowania bonus-malus wysokość zniżki albo zwwyżki składki ubezpieczeniowej ustala się na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia, przy czym jeżeli w okresie od dnia zawarcia umowy AC do dnia rozpoczęcia okresu ubezpieczenia nastąpi przesunięcie w górę tabeli, o którym mowa w ust. 7 zdanie drugie, PZU może żądać od ubezpieczającego dopłaty składki ubezpieczeniowej uwzględniającej tę okoliczność.
6. W bonus-malus przebieg ubezpieczenia ustala się w kolejności chronologicznej i dokonuje przesunięć zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela bonus-malus

Klasa	Wysokość zniżki / zwwyżki składki (%)	Okres bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia / stawka	Przemieszczenie w klasach po każdej szkodzi
1B	100	IV stawka zaostrzona	1B
1A	50	III stawka zaostrzona	1B
1	30	II stawka zaostrzona	1B
2	15	I stawka zaostrzona	1A
3	0	stawka podstawowa	1
4	-10	1 rok	2
5	-20	2 lata	3
6	-25	3 lata	4
7	-30	4 lata	5
8	-40	5 lat	6
9	-50	6 lat	7
10	-55	7 lat	8
11	-60	8 lat	9

7. Po 12 miesiącach bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia następuje przemieszczenie o jedną klasę w dół tabeli.

Każdorazowo po zaistnieniu szkody, o której mowa w ust. 11, następuje przemieszczenie o 2 klasy w górę tabeli, najwyżej do klasy 1B.

8. W przypadku posiadania klasy od 4 do 10, po każdym 12 miesiącach przerwy w ubezpieczeniu następuje przemieszczenie o jedną klasę w górę tabeli, najwyżej jednak do klasy 3. W przypadku gdy przed przerwą w ubezpieczeniu zastosowanie miała klasa 3, 2, 1, 1A lub 1B, przerwa w ubezpieczeniu nie powoduje zmiany klasy.
9. W przypadku posiadania klasy 11, klasa ta jest zachowana, jeżeli okres przerwy w ubezpieczeniu nie jest dłuższy niż 5 lat. Po przerwie w ubezpieczeniu wynoszącej powyżej 5 lat ubezpieczony zachowuje uprawnienia do 6 klasy. Po każdym kolejnych 12 miesiącach przerwy w ubezpieczeniu następuje przemieszczenie o jedną klasę w górę tabeli, najwyżej jednak do klasy 3.
10. Za jeden okres bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia uważa się 12-miesięczny okres ubezpieczenia, w czasie którego nie zaistniała szkoda, o której mowa w ust. 11. Przy określaniu przebiegu ubezpieczenia uwzględnia się umowy AC lub umowy MC zawarte z 12-miesięcznym okresem ubezpieczenia.
11. Za szkodę stanowiącą podstawę dokonania przesunięcia zgodnie z tabelą, o której mowa w ust. 6, uważa się szkodę, z tytułu której dokonano wypłaty odszkodowania lub zaliczki na poczet odszkodowania, z wyjątkiem szkód kradzieżowych i szkód polegających na uszkodzeniu wnętrza pojazdu przez osoby, których przewóz wymagany był potrzebą udzielenia pomocy medycznej. Szkody wynikające z tego samego wypadku ubezpieczeniowego uważa się za jedną szkodę.
12. W dniu wypłaty odszkodowania lub zaliczki na poczet odszkodowania następuje przesunięcie w górę tabeli określonej w ust. 6, zgodnie z ust. 7 zdanie drugie. Przesunięcie w dół tabeli zgodnie z ust. 7 zdanie pierwsze następuje po upływie 12 miesięcy bezszkodowego przebiegu ubezpieczenia liczonego od dnia następnego po dniu wypłaty odszkodowania lub zaliczki na poczet odszkodowania.
13. W przypadku, gdy umowę AC na rzecz ubezpieczonego niebędącego osobą fizyczną zawiera ubezpieczający będący osobą, o której mowa w § 3 pkt 32 lit. a, PZU stosuje odpowiednio postanowienia niniejszego paragrafu niezależnie od przebiegu ubezpieczenia ubezpieczającego.
14. Zniżka albo zwyczajka bonus-malus ma zastosowanie w ubezpieczeniu wszystkich pojazdów w PZU. Zasada ta ma

zastosowanie odpowiednio przy utracie uprawnień do zniżki bonus-malus oraz do obowiązku zastosowania zwyczajki bonus-malus, w tym znaczeniu, że utrata uprawnień do zniżki albo zastosowanie zwykłej składki ubezpieczeniowej w odniesieniu do jednego pojazdu, skutkuje tym samym w ubezpieczeniu wszystkich pozostałych pojazdów.

15. Przy nabywaniu uprawnień do zniżek lub zwyczaj bonus-malus, nie uwzględnia się przebiegu ubezpieczenia pojazdu innego niż określony w § 5 ust. 1 pkt 1.
16. Przy nabywaniu uprawnień do zniżek lub zwyczaj bonus-malus lub WIS, uwzględnia się przebieg MC w PZU, z wyjątkiem szkód, za które wypłacono odszkodowanie z MC.
17. Jeżeli liczba pojazdów należących do małego lub średniego przedsiębiorcy, o którym mowa w § 3 pkt 20 lit. c, ubezpieczanych w zakresie AC wynosi:
 - 1) nie więcej niż 2 – stosuje się system bonus-malus, o którym mowa w ust. 2–15;
 - 2) od 3 do 5 – ubezpieczający ma możliwość dokonania wyboru:
 - a) korzystania z systemu bonus-malus, o którym mowa w ust. 2–15, albo
 - b) korzystania ze zniżek lub zwyczaj określonych w § 16 (system WIS);
 - 3) więcej niż 2 – stosuje się zniżki lub zwyczaj określone w § 16 (system WIS).
18. Jeżeli ubezpieczony będący małym lub średnim przedsiębiorcą, o którym mowa w § 3 pkt 20 lit. c, ubezpiecza pojazdy nie wykorzystywane do działalności gospodarczej, klasa na te pojazdy ustalana jest oddzielnie od klasy na pojazdy wykorzystywane do działalności gospodarczej.

SYSTEM WIS

§ 16

1. WIS zależy od przebiegu ubezpieczenia autocasco dotyczącego danego ubezpieczonego i wynikającego z umów ubezpieczenia zawartych z PZU lub z innymi ubezpieczycielami. WIS stosuje się w umowach AC pojazdów powyżej 3 roku eksploatacji zawieranych na rzecz małych lub średnich przedsiębiorców, z zastrzeżeniem § 15 ust. 13.
2. W WIS stosuje się odpowiednio postanowienia § 15 ust. 2–4 i 13.
3. Wysokość zniżki albo zwyczajki WIS ustala się na dzień zawarcia umowy AC, na podstawie poniższej tabeli:

Tabela WIS

WIS	liczba pojazdów ubezpieczonych w zakresie autocasco wykorzystywanych do działalności gospodarczej																		
	1-3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	od 20	
0	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%	-50%
1	-40%	-40%	-45%	-45%	-45%	-45%	-45%	-45%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%	-47%
2	-30%	-30%	-30%	-35%	-35%	-35%	-40%	-40%	-40%	-40%	-40%	-45%	-45%	-45%	-45%	-45%	-45%	-45%	-47%
3	0%	0%	-10%	-10%	-20%	-20%	-30%	-30%	-30%	-35%	-35%	-35%	-35%	-35%	-35%	-35%	-35%	-35%	-45%
4	20%	20%	20%	0%	0%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%	-30%	-30%	-30%	-30%	-30%	-30%	-30%	-35%
5	100%	100%	50%	50%	50%	20%	0%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%	-30%	-30%	-30%	-30%	-35%
6-10	100%	100%	100%	100%	100%	50%	50%	20%	20%	0%	0%	0%	0%	0%	-20%	-20%	-20%	-20%	-20%
11-15	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	50%	50%	50%	20%	20%	20%	20%	20%	20%
od 16	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

liczba szkód z autocasco, za które wypłacono odszkodowanie w ostatnich 24 miesiącach, z wyjątkiem szkód kradzieżowych i szkód polegających na uszkodzeniu wnętrza pojazdu przez osoby, których przewóz wymagany był potrzebą udzielenia pomocy medycznej

4. W przypadku zawierania umowy AC po raz pierwszy albo przebiegu ubezpieczenia AC krótszego niż 24 miesiące, jeżeli nie zaistniały szkody w tym okresie, stosuje się WIS w wysokości 0%.
5. W przypadku przebiegu ubezpieczenia AC krótszego niż 24 miesiące, gdy zaistniały szkody w tym okresie, stosuje się zwykłe składki w wysokości 20%, niezależnie od liczby szkód.

OGÓLNE ZASADY USTALANIA WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 17

1. Odszkodowanie nie może być wyższe niż suma ubezpieczenia.
2. Jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu brutto, przy ustaleniu wysokości odszkodowania uwzględnia się podatek VAT. Jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu netto, przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się podatku VAT.
3. Przy ustaleniu odszkodowania zastosowanie mają udziały własne określone w § 7 ust. 2, chyba że zostały zniesione w umowie AC.
4. Jeżeli w umowie AC zastosowano udział własny określony w § 10 pkt 1, odszkodowanie pomniejszane jest zgodnie z warunkami umowy AC.
5. Przy ustaleniu odszkodowania za szkody powstałe w ogumieniu uwzględnia się indywidualnie stopień jego zużycia eksploatacyjnego.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY POJAZDU

§ 18

W razie kradzieży pojazdu PZU określa odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu dokonania kradzieży, z uwzględnieniem warunków umowy AC.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA W PRZYPADKU SZKODY CZĘŚCIOWEJ

§ 19

1. W przypadku szkody częściowej PZU sporządza lub zleca sporządzenie kalkulacji kosztów naprawy lub protokołu szkody, w których uwzględniane są uszkodzenia pojazdu wynikające z wypadku ubezpieczeniowego. W przypadku ujawnienia uszkodzeń związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym, nieuwzględnionych w kalkulacji kosztów naprawy lub protokole szkody, ubezpieczony zobowiązany jest poinformować o tym PZU, w celu umożliwienia PZU potwierdzenia zakresu uszkodzeń i uwzględnienia ich w kalkulacji kosztów naprawy lub protokole szkody.
2. Koszty naprawy pojazdu ustalane są w oparciu o ceny usług i części zamiennych stosowanych w RP w dniu ustalenia odszkodowania.
3. Z zastrzeżeniem ust. 4, koszty naprawy pojazdu ustalane są na podstawie następujących cen części zamiennych zakwalifikowanych do wymiany:
 - 1) w wariantcie serwisowym – cen części oryginalnych serwisowych;
 - 2) w wariantcie optymalnym:
 - a) cen części oryginalnych serwisowych, pomniejszonych w zależności od okresu eksploatacji pojazdu według poniższych wskaźników:

Okres eksploatacji pojazdu	Procent pomniejszenia
do 3 lat	30%
powyżej 3 do 5 lat	45%
powyżej 5 do 8 lat	55%
powyżej 8 lat	60%

- b) cen części oryginalnych,
- c) cen części porównywalnej jakości.

4. Jeżeli w systemach Audatex lub Eurotax dostępne są części różnego rodzaju, o których mowa w ust. 3 pkt 2, lub części tego samego rodzaju, o których mowa w ust. 3 pkt 2, ale pochodzące od różnych producentów, wysokość odszkodowania PZU ustala uwzględniając części o najniższej cenie, przy czym w przypadku części oryginalnych serwisowych uwzględnia się cenę pomniejszoną według zasad określonych w ust. 3 pkt 2 lit. a.
5. Z zastrzeżeniem ust. 6 i 7, wysokość odszkodowania ustala się z uwzględnieniem zasad określonych w ust. 2–4 i sposobom naprawy pojazdu w wybranym przez ubezpieczonego warsztacie wykonującym naprawę oraz w oparciu o zasady zawarte w systemie Audatex lub Eurotax, z zastosowaniem:
 - 1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;
 - 2) stawki za roboczogodzinę ustalonej przez PZU w oparciu o średnie ceny usług stosowane przez warsztaty porównywalnej kategorii do warsztatu wykonującego naprawę, działające na terenie miejsca naprawy pojazdu;
 - 3) cen części zamiennych ustalonych stosownie do ust. 3 i 4;
 - 4) cen materiałów lakierniczych i normaliów zawartych w systemach Audatex lub Eurotax.

PZU ustala odszkodowanie w sposób przewidziany w niniejszym ustępie pod warunkiem przedstawienia rachunków lub faktur VAT dotyczących robocizny, części zamiennych, materiałów lakierniczych i normaliów.

6. W razie udokumentowania naprawy pojazdu rachunkami lub fakturami VAT, PZU weryfikuje wysokość odszkodowania ustaloną na podstawie tych rachunków lub faktur VAT według zasad określonych w ust. 5.
 7. W razie nieprzedstawienia rachunków lub faktur VAT, o których mowa w ust. 5, PZU wypłaca bezsporną część odszkodowania ustaloną na podstawie wyceny PZU sporządzonej w oparciu o zasady zawarte w systemie Audatex lub Eurotax, z zastosowaniem:
 - 1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;
 - 2) stawki za roboczogodzinę ustalonej przez PZU w oparciu o średnie ceny usług stosowane przez warsztaty działające na terenie miejsca zamieszkania ubezpieczonego lub osoby, o której mowa w § 3 pkt 32 lit. a;
 - 3) cen części zamiennych zawartych w systemie Audatex lub Eurotax ustalonych w wariantcie optymalnym;
 - 4) cen materiałów lakierniczych i normaliów zawartych w systemach Audatex lub Eurotax.
- Dokonanie wyceny w sposób przewidziany w niniejszym ustępie nie pozbawia ubezpieczonego możliwości ustalenia wysokości odszkodowania na zasadach określonych w ust. 5, po przedłożeniu rachunków lub faktur VAT, o których mowa w ust. 5.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA W PRZYPADKU SZKODY CAŁKOWITEJ

§ 20

1. W celu ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej, wartość pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania porównuje się do kosztów naprawy pojazdu ustalonych według zasad określonych w ust. 2.
2. Koszty naprawy pojazdu stanowiące podstawę do ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej, ustala się na podstawie kalkulacji kosztów naprawy sporządzonej przez PZU według zasad zawartych w systemie Audatex lub Eurotax, z zastosowaniem:
 - 1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;
 - 2) stawki za roboczogodzinę ustalonej przez PZU w oparciu o średnie ceny usług autoryzowanych stacji obsługi pojazdów działających na terenie miejsca zamieszkania ubezpieczonego lub osoby, o której mowa w § 3 pkt 32 lit. a;

- 3) cen części zamiennych zawartych w systemie Audatex lub Eurotax ustalonych według wariantu serwisowego;
- 4) cen materiałów lakierniczych i normaliów zawartych w systemach Audatex lub Eurotax.

W kalkulacji kosztów naprawy uwzględniane są uszkodzenia pojazdu wynikające z wypadku ubezpieczeniowego. W przypadku ujawnienia uszkodzeń nieuwzględnionych w kalkulacji kosztów naprawy, ubezpieczony zobowiązany jest poinformować o tym PZU w celu umożliwienia PZU potwierdzenia zakresu uszkodzeń i uwzględnienia ich w kalkulacji kosztów naprawy. Koszty naprawy pojazdu ustalone są w oparciu o cenę usług i części zamiennych stosowanych w RP w dniu ustalenia odszkodowania.

3. Koszty naprawy, o których mowa w ust. 2, nie stanowią podstawy do ustalenia wysokości odszkodowania.
4. W razie powstania szkody całkowitej wysokości odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania pomniejszonej o wartość rynkową pozostałości, a przy uwzględnieniu warunków umowy AC, przy czym wartość rynkowa pozostałości jest ustalana indywidualnie, w zależności od rozmiaru uszkodzeń i stopnia zużycia eksploatacyjnego pojazdu lub jego części (zespołów).

SKZODY POWSTAŁE ZA GRANICĄ RP

§ 21

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, jeżeli pojazd został uszkodzony wskutek wypadku ubezpieczeniowego, który zaszedł za granicą RP, pojazd ten może zostać naprawiony za granicą RP w zakresie niezbędnym do kontynuowania bezpiecznej jazdy (naprawa prowizoryczna), jeżeli koszt tej naprawy w dniu jej wykonania nie przekroczy kwoty 1.200 euro lub jej równowartości w innych walutach obcych, obliczonej według kursu średniego walut ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu wykonania naprawy. Jeżeli koszt naprawy prowizorycznej przekracza wyżej wymienioną kwotę, wówczas naprawa pojazdu za granicą RP może nastąpić po uzgodnieniu z PZU albo może nastąpić na terytorium RP, z uwzględnieniem ust. 3.
2. Jeżeli koszty naprawy prowizorycznej zostały poniesione bezpośrednio przez ubezpieczonego lub osobę uprawnioną do korzystania z pojazdu, w tym sytuacji wskazanej w ust. 1 zdanie drugie, zwrot tych kosztów następuje w RP na podstawie imiennych rachunków lub faktur VAT i dowodów ich zapłaty. Jeżeli dokonana za granicą RP naprawa pojazdu przekracza zakres naprawy prowizorycznej określonej w ust. 1, wysokość odszkodowania w tej części ustala się według cen obowiązujących w RP, chyba że faktycznie poniesione koszty są niższe. Wysokość odszkodowania ustala się według zasad określonych w § 19, przy czym stawki za robocizogodzinę ustala się według zasad określonych w § 19 ust. 7 pkt 2.
3. W razie konieczności holowania lub transportu do RP pojazdu uszkodzonego wskutek wypadku ubezpieczeniowego, który zaszedł za granicą RP, koszty holowania lub transportu tego pojazdu PZU zwraca według zasad określonych w § 11. Holowanie lub transport pojazdu wymaga uzgodnienia z PZU.

ROZDZIAŁ III

UBEZPIECZENIE MC

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 22

1. Zakresem MC objęte są szkody polegające na uszkodzeniu, zniszczeniu lub utracie pojazdu, jego części lub wyposażenia wskutek zajścia wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 2 i § 24.
2. Zakresem MC nie są objęte szkody, o których mowa w ust. 1, powstałe wskutek wypadków ubezpieczeniowych polegających na nagłym działaniu siły mechanicznej:
 - 1) w chwili zetknięcia pojazdu z innym pojazdem;

- 2) w chwili zetknięcia pojazdu znajdującego się w ruchu z przedmiotem, przy czym pod pojęciem przedmiotu rozumie się nieruchomości i rzeczy ruchome poza zwierzętami.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, w MC zastosowanie ma udział własny w szkodzie w wysokości 20% odszkodowania, nie mniej jednak niż 500 zł.

KOSZTY DODATKOWE

§ 23

1. Z zastrzeżeniem ust. 3, PZU zwraca w granicach sumy ubezpieczenia uzasadnione okolicznościami danego wypadku ubezpieczeniowego koszty:
 - 1) parkowania uszkodzonego pojazdu w okresie nie dłuższym niż do 3 dni po dokonaniu oględzin i sporządzeniu powy-paddkowej kalkulacji kosztów naprawy;
 - 2) holowania lub transportu uszkodzonego pojazdu z miejsca wypadku ubezpieczeniowego pod warunkiem, że usługi te nie mogły być świadczone z tytułu posiadanego przez ubezpieczonego PAP, a jeżeli zostały te zostały pokryte z PAP w części, PZU zwraca pozostałe koszty, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Kwota zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 10% sumy ubezpieczenia. Postanowienia tego nie stosuje się, jeżeli koszty te zostały poniesione w okolicznościach, o których mowa w ust. 3.
3. PZU zobowiązany jest zwrócić w granicach sumy ubezpieczenia koszty:
 - 1) wynikłe z zastosowania, w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, środków podjętych w celu ratowania ubezpieczonego pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
 - 2) dodatkowego badania technicznego, o którym mowa w § 70 ust. 1 pkt 1 lit. d.
4. PZU zwraca koszty, o których mowa w ust. 1, do wysokości faktycznie poniesionych, maksymalnie jednak do wysokości średniej ceny usług parkowania, holowania lub transportu pojazdu stosowanych na terenie, na którym zaszedł wypadek ubezpieczeniowy i w granicach limitu określonego w ust. 2.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 24

1. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody:
 - 1) których wartość nie przekracza 500 zł (franszyza integralna);
 - 2) o których mowa w § 12 ust. 1 pkt 2–10, 12–14 i 17;
 - 3) kradzieżowe, jeżeli:
 - a) kierowca wysiadł z pojazdu, pozostawiając wewnątrz kluczyk lub sterownik służący do otwarcia pojazdu lub uruchomienia pojazdu (lub oba te urządzenia) bez ich zabezpieczenia przed możliwością uruchomienia pojazdu przy ich pomocy przez osobę niepowołaną lub
 - b) po opuszczeniu pojazdu i pozostawieniu go bez nadzoru kierowcy lub pasażerów, pozostawiono w pojeździe lub nie dokonano zabezpieczenia poza pojazdem: dokumentów pojazdu, kluczyka lub sterownika służącego do otwarcia pojazdu lub uruchomienia pojazdu lub kluczyka lub sterownika służącego do uruchomienia zabezpieczeń przeciwkradzieżowych (lub łącznie wszystkich tych dokumentów i urządzeń) lub
 - c) po opuszczeniu pojazdu i pozostawieniu go bez nadzoru kierowcy lub pasażerów, nie dokonano zabezpieczenia pojazdu w sposób przewidziany w jego konstrukcji lub nie uruchomiono wszystkich zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane do zawarcia umowy MC, z wyjątkiem przypadku, gdy kradzieży dokonano z pomieszczenia zamkniętego,

chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego, w tym jeżeli spełnienie warunków określonych w lit. a–c było uniemożliwione przednim użyciem przemocy lub groźbą natychmiastowego jej użycia przez sprawcę kradzieży pojazdu;

- 4) powstałe w wyposażeniu pojazdu nie wymienionym w umowie MC lub w wyposażeniu pojazdu zamontowanym po zawarciu umowy MC, o którym nie powiadomiono PZU;
 - 5) powstałe wskutek włamania, gdy nie dokonano zabezpieczenia pojazdu w sposób przewidziany w jego konstrukcji lub nie uruchomiono zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane do zawarcia umowy MC, chyba że nie-zabezpieczenie pojazdu lub nieuruchomienie zabezpieczeń nie miało wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
 - 6) kradzieżowe lub powstałe wskutek włamania, jeżeli z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa ubezpieczonego lub osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu, pojazd nie spełniał w chwili zajścia wypadku ubezpieczeniowego wymagań co do zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane do zawarcia umowy MC, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
 - 7) powstałe podczas kierowania pojazdem wykorzystywanym do nauki jazdy;
 - 8) powstałe podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd.
2. W MC stosuje się postanowienia § 12 ust. 5.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 25

1. Określona w umowie MC suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu brutto.
2. Suma ubezpieczenia może odpowiadać wartości pojazdu netto, jeżeli ubezpieczonemu przysługuje prawo do odliczenia w całości lub w części podatku VAT naliczonego przy nabyciu pojazdu.
3. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o każde wypłacone odszkodowanie.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 26

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy MC.
2. Wysokość składki ubezpieczeniowej zależy od sumy ubezpieczenia, marki i modelu pojazdu, strefy regionalnej, zakresu ubezpieczenia, wieku ubezpieczonego i sposobu zapłaty składki.
3. Zasady płatności składki ubezpieczeniowej określone są w § 67.

OGÓLNE ZASADY USTALANIA WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 27

1. Odszkodowanie nie może być wyższe niż suma ubezpieczenia.
2. Jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu brutto, przy ustaleniu wysokości odszkodowania uwzględnia się podatek VAT. Jeżeli suma ubezpieczenia odpowiada wartości pojazdu netto, przy ustaleniu wysokości odszkodowania nie uwzględnia się podatku VAT.
3. O ile nie umówiono się inaczej, przy ustalaniu odszkodowania zastosowanie ma udział własny, o którym mowa w § 22 ust. 3.
4. Przy ustalaniu odszkodowania za szkody powstałe w ogumieniu uwzględnia się indywidualnie stopień jego zużycia eksploatacyjnego.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA W PRZYPADKU KRAKDZIEŻY

§ 28

W razie kradzieży pojazdu PZU określa odszkodowanie w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu dokonania kradzieży, z uwzględnieniem warunków umowy MC.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA W PRZYPADKU SZKODY CZĘŚCIOWEJ

§ 29

1. W przypadku szkody częściowej PZU sporządza lub zleca sporządzenie kalkulacji kosztów naprawy lub protokołu szkody, w których uwzględniane są uszkodzenia pojazdu wynikające z wypadku ubezpieczeniowego. W przypadku ujawnienia uszkodzeń związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym, nieuwzględnionych w kalkulacji kosztów naprawy lub protokołu szkody, ubezpieczony zobowiązany jest poinformować o tym PZU, w celu umożliwienia PZU potwierdzenia zakresu uszkodzeń i uwzględnienia ich w kalkulacji kosztów naprawy lub protokołu szkody.
2. Koszty naprawy pojazdu ustalane są w oparciu o ceny usług i części zamiennych stosowanych w RP w dniu ustalenia odszkodowania.
3. Z zastrzeżeniem ust. 4, wysokość odszkodowania ustalana jest na podstawie wyceny sporządzonej przez PZU w oparciu o zasady zawarte w systemie Audatex lub Eurotax, z zastosowaniem:
 - 1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;
 - 2) stawki za robocizgodzinę ustalonej przez PZU w oparciu o średnie ceny usług stosowane przez warsztaty działające na terenie miejsca zamieszkania ubezpieczonego lub osoby, o której mowa w § 3 pkt 32 lit. a;
 - 3) następujących cen części zamiennych zakwalifikowanych do wymiany, zawartych w systemie Audatex lub Eurotax:
 - a) cen części oryginalnych serwisowych, pomniejszonych w zależności od okresu eksploatacji pojazdu według poniższych wskaźników:

okres eksploatacji pojazdu	procent pomniejszenia
do 3 lat	30%
powyżej 3 do 5 lat	45%
powyżej 5 do 8 lat	55%
powyżej 8 lat	60%

- b) cen części oryginalnych,
- c) cen części porównywalnej jakości;
- 4) cen materiałów lakierniczych i normaliów zawartych w systemach Audatex lub Eurotax.
4. Jeżeli w systemach Audatex lub Eurotax dostępne są części różnego rodzaju, o których mowa w ust. 3 pkt 3, lub części tego samego rodzaju, o których mowa w ust. 3 pkt 3, ale pochodzące od różnych producentów, wysokość odszkodowania PZU ustala uwzględniając części o najniższej cenie, przy czym w przypadku części oryginalnych serwisowych uwzględnia się cenę pomniejszoną według zasad określonych w ust. 3 pkt 3 lit. a.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA W PRZYPADKU SZKODY CAŁKOWITEJ

§ 30

1. W celu ustalenia, czy zachodzi przypadek szkody całkowitej, wartość pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania porównuje

się do kosztów naprawy pojazdu ustalonych według zasad określonych w ust. 2.

2. Koszty naprawy pojazdu stanowiące podstawę do ustalenia czy zachodzi przypadek szkody całkowitej, ustala się na podstawie kalkulacji kosztów naprawy sporządzonej przez PZU według zasad zawartych w systemie Audatex lub Eurotax, z zastosowaniem:

- 1) norm czasowych operacji naprawczych określonych przez producenta pojazdu;
- 2) stawki za robocizogodzinę ustalonej przez PZU w oparciu o ceny usług autoryzowanych stacji obsługi pojazdów działających na terenie miejsca zamieszkania ubezpieczonego lub osoby, o której mowa w § 3 pkt 32 lit. a;
- 3) cen części zamiennych zawartych w systemie Audatex lub Eurotax ustalonych według wariantu serwisowego;
- 4) cen materiałów lakierniczych i normaldów zawartych w systemach Audatex lub Eurotax.

W kalkulacji kosztów naprawy uwzględniane są uszkodzenia pojazdu wynikające z wypadku ubezpieczeniowego. W przypadku ujawnienia uszkodzeń nieuwzględnionych w kalkulacji kosztów naprawy, ubezpieczony zobowiązany jest poinformować o tym PZU, w celu umożliwienia PZU potwierdzenia zakresu uszkodzeń i uwzględnienia ich w kalkulacji kosztów naprawy. Koszty naprawy pojazdu ustalone są w oparciu o ceny usług i części zamiennych stosowanych w RP w dniu ustalenia odszkodowania.

3. Koszty naprawy, o których mowa w ust. 2, nie stanowią podstawy do ustalenia wysokości odszkodowania.
4. W razie powstania szkody całkowitej wysokość odszkodowania ustala się w kwocie odpowiadającej wartości pojazdu w dniu ustalenia odszkodowania pomniejszonej o wartość rynkową pozostałości, z uwzględnieniem warunków umowy MC, przy czym wartość rynkowa pozostałości jest ustalana indywidualnie, w zależności od rozmiaru uszkodzeń i stopnia zużycia eksploatacyjnego pojazdu lub jego części (zespołów).

ROZDZIAŁ IV UBEZPIECZENIE PAP ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 31

1. Zakres PAP zależy od wariantu, w jakim zawarta została umowa PAP. Umowa PAP może zostać zawarta w następujących wariantach ubezpieczenia:
- 1) wariantcie Super;
 - 2) wariantcie Komfort.
2. Umowa PAP może być zawarta w zakresie obejmującym jeden albo obydwa warianty ubezpieczenia.
3. Umowa PAP może być zawarta z zastosowaniem rozszerzonego zakresu ubezpieczenia, o którym mowa w § 34.
4. Zakresem PAP objęte są usługi assistance wymienione w § 32 i § 33, w przypadku gdy wypadek ubezpieczeniowy stanowiący podstawę świadczenia danej usługi assistance zaszedł w okresie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 5 i § 35.
5. W przypadku awarii pojazdu, awarii ogumienia, przepalenia zarówno lub rozładowania akumulatora, PZU zapewnia organizację i pokrycie kosztów usług assistance realizowanych z tytułu zajęcia nie więcej niż 2 wypadków ubezpieczeniowych spośród powyżej wymienionych rodzajów wypadków ubezpieczeniowych.
6. Limity świadczeń dla poszczególnych usług assistance wymienionych w § 32 i § 33 stanowią górną granicę odpowiedzialności PZU i ustalone są na jeden wypadek ubezpieczeniowy. W przypadku braku ustalenia limitu, PZU odpowiada do wysokości faktycznych kosztów danej usługi assistance.
7. W przypadku umowy PAP zawartej w obydwu wariantach ubezpieczenia, zastosowanie mają limity określone dla świadczeń w wariantcie Super. Limity określone dla świadczeń w wariantcie Komfort i Super nie sumują się.

8. W przypadku limitów kwotowych określonych w euro dla usług assistance wymienionych w § 32 pkt 25 i pkt 26, ich przeliczenie na walutę, w której realizowana jest dana usługa assistance, następuje przy zastosowaniu kursu średniego ogłoszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu wykonania tej usługi assistance.

WARIANT SUPER

§ 32

W wariantcie Super, PZU zapewnia organizację i pokrycie kosztów następujących usług assistance:

- 1) naprawy na miejscu w przypadku unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku, awarii pojazdu lub użycia niewłaściwego paliwa, jeżeli ze względu na zakres uszkodzeń lub przyczynę unieruchomienia pojazdu jego naprawa na miejscu jest możliwa; usługa ta obejmuje koszty dojazdu pomocy drogowej oraz robocizny, z wyłączeniem kosztów części i materiałów użytych do naprawy;
- 2) holowania pojazdu w przypadku jego unieruchomienia wskutek wypadku, awarii pojazdu lub użycia niewłaściwego paliwa, jeżeli naprawa na miejscu, o której mowa w pkt 1, nie jest możliwa; holowanie odbywa się jednocześnie do wybranego przez ubezpieczonego miejsca na odległość do 150 km, liczoną od miejsca zatrzymania pojazdu do docelowego miejsca holowania; w przypadku organizowanego przez PZU holowania na odległość dalszą niż 150 km, koszty holowania powyżej tej odległości ponoszone są przez ubezpieczonego; w przypadku zajścia wypadku, awarii pojazdu lub użycia niewłaściwego paliwa poza godzinami pracy warsztatu (np. w porze nocnej lub w dni wolne od pracy), PZU organizuje i pokrywa także koszty parkowania pojazdu do dnia, w którym możliwe będzie jego dalsze holowanie do warsztatu, przy czym okres ten nie może być dłuższy niż 3 dni oraz holowania pojazdu do warsztatu; holowanie na parking i z parkingu traktowane jest jako jednorazowe holowanie;
- 3) złomowania pojazdu, którego dokonanie jest konieczne po wypadku, awarii pojazdu lub odnalezieniu pojazdu po kradzieży; usługa ta jest realizowana na pisemny wniosek właściciela pojazdu i polega na holowaniu oraz złomowaniu pojazdu na najbliższym złomowisku w państwie, w którym zaszedł wypadek, miała miejsce awaria pojazdu lub odnaleziono pojazd po kradzieży; jeżeli prawo państwa, w którym zaszedł wypadek, miała miejsce awaria pojazdu lub odnaleziono pojazd po kradzieży nie zezwala na złomowanie pojazdu, holowanie pojazdu w celu jego złomowania na najbliższym złomowisku w innym państwie odbywa się na zasadach określonych w pkt 2;
- 4) wynajmu pojazdu zastępczego – w razie:
 - a) wypadku lub awarii pojazdu, która zaszła w odległości powyżej 20 km od miejsca zamieszkania (siedziby), gdy zostało wykonane holowanie, o którym mowa w pkt 2, i gdy naprawa pojazdu przez warsztat nie jest możliwa do zakończenia wcześniej niż w ciągu 12 godzin od dostarczenia pojazdu do warsztatu,
 - b) kradzieży pojazdu, gdy nie został on odzyskany do chwili zawiadomienia PZU Pomoc, o którym mowa w § 71 ust. 1 pkt 1;usługa ta obejmuje podstawienie pojazdu zastępczego i jego wynajem na czas naprawy pojazdu lub do czasu odzyskania pojazdu po kradzieży, nie dłużej jednak niż na okres do 7 dni licząc od dnia zajścia wypadku, awarii pojazdu lub kradzieży pojazdu; koszt zwrotu pojazdu zastępczego do wypożyczalni ponosi ubezpieczony; PZU zapewnia wynajem pojazdu klasyfikowanego w tym samym segmencie rynkowym co pojazd, którego dotyczy PAP, jednak nie wyższym niż C, przy czym PZU nie gwarantuje, że pojazd zastępczy będzie tak samo wyposażony, jak pojazd, którego dotyczy PAP; PZU zapewnia wynajem samochodu

- osobowego niezależnie od rodzaju pojazdu, którego dotyczy PAP; wynajem wskazanego przez PZU pojazdu zastępczego odbywa się na podstawie umowy najmu pojazdu zastępczego zawartej pomiędzy ubezpieczonym a wskazana przez PZU wypożyczalnię i na warunkach określonych w tej umowie, w szczególności może być uzależniony od wpłaty przez ubezpieczonego kaucji w wysokości określonej przez wypożyczalnię lub od zablokowania środków na karcie kredytowej; usługa ta nie podlega łączeniu z usługą, o której mowa w pkt 5 lub pkt 7;
- 5) noclegu dla ubezpieczonych – w ilości nie większej niż określona w dowodzie rejestracyjnym pojazdu – oraz przewozu do miejsca noclegu, w przypadku unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku, awarii pojazdu, która zaszła w odległości powyżej 20 km od miejsca zamieszkania (siedziby) lub kradzieży pojazdu, gdy naprawa pojazdu nie jest możliwa w dniu zajścia tego wypadku lub awarii pojazdu lub gdy nie odzyskano pojazdu po kradzieży do chwili zawiadomienia PZU Pomoc, o którym mowa w § 71 ust. 1 pkt 1; PZU zapewnia nocleg w hotelu dwu- lub trzygwiazdkowym, wskazanym przez PZU; koszty pobytu pokrywane są do momentu naprawienia lub odzyskania pojazdu po kradzieży, nie dłużej jednak niż za 3 doby licząc od dnia zajścia wypadku, awarii pojazdu lub kradzieży pojazdu i nie obejmują kosztów wyżywienia, chyba że koszty wyżywienia są wliczone w cenę noclegu i innych usług hotelowych; usługa ta nie podlega łączeniu z usługą, o której mowa w pkt 4 lub pkt 7;
 - 6) przewozu ubezpieczonych – w ilości nie większej niż określona w dowodzie rejestracyjnym pojazdu – do warsztatu, do którego holowania jest pojazd unieruchomiony wskutek wypadku, awarii pojazdu lub wskutek użycia niewłaściwego paliwa; przewóz odbywa się pojazdem pomocy drogowej, a w przypadku braku miejsc, innym środkiem transportu uzgodnionym z PZU;
 - 7) przewozu ubezpieczonych – w ilości nie większej niż określona w dowodzie rejestracyjnym pojazdu – do miejsca zamieszkania w RP lub do innego miejsca przeznaczenia w przypadku unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku, awarii pojazdu, która zaszła w odległości powyżej 20 km od miejsca zamieszkania (siedziby) lub kradzieży pojazdu, gdy jego naprawa nie jest możliwa w dniu zajścia tego wypadku lub awarii pojazdu lub gdy nie odzyskano pojazdu po kradzieży do chwili zawiadomienia PZU Pomoc, o którym mowa w § 71 ust. 1 pkt 1, a także w przypadku doznania uszkodzenia ciała przez ubezpieczonego lub nagłego zachorowania lub śmierci kierowcy; przejazd odbywa się środkiem transportu uzgodnionym z PZU; jeśli przejazd pojazdem mechanicznym lub koleją miałby trwać dłużej niż 12 godzin, a wypadek, awaria pojazdu, kradzież pojazdu, uszkodzenie ciała ubezpieczonego lub nagłe zachorowanie lub śmierć kierowcy miało miejsce za granicą RP, PZU zorganizuje przelot samolotem w klasie ekonomicznej; PZU organizuje przewóz ubezpieczonych do miejsca ich zamieszkania w RP lub do innego miejsca przeznaczenia, jeżeli odległość do tego miejsca nie jest większa niż do miejsca zamieszkania w RP; jeżeli ubezpieczeni mają różne miejsca zamieszkania lub podróżują do różnych miejsc przeznaczenia, przewóz organizowany jest w jedno, wskazane przez ubezpieczonych miejsce; usługa ta nie podlega łączeniu z usługą, o której mowa w pkt 4 lub pkt 5;
 - 8) przejazdu jednej osoby środkiem transportu uzgodnionym z PZU po odbiór pojazdu naprawionego w związku z wypadkiem, awarią pojazdu, która zaszła w odległości powyżej 20 km od miejsca zamieszkania (siedziby) lub po odbiór pojazdu odzyskanego po kradzieży; jeśli przejazd pojazdem mechanicznym lub koleją miałby trwać dłużej niż 12 godzin, a pojazd naprawiany jest za granicą RP, PZU zorganizuje przelot samolotem w klasie ekonomicznej;
 - 9) zmiennika kierowcy (w tym dojazdu i powrotu zmiennika) w celu powrotu pasażerów pojazdem, którego dotyczy PAP, do miejsca zamieszkania, w przypadku doznania uszkodzenia ciała przez kierowcę lub jego śmierci; usługa ta nie obejmuje kosztów paliwa, przejazdu autostradami, parkingów i noclegów;
 - 10) jednorazowego przejazdu jednej osoby środkiem transportu uzgodnionym z PZU oraz noclegu tej osoby w miejscu uzgodnionym z PZU, przez okres do 3 dni, w celu odwiedzin w szpitalu kierowcy hospitalizowanego wskutek doznania przez niego uszkodzenia ciała lub jego nagłego zachorowania, albo pasażera hospitalizowanego wskutek doznania przez niego uszkodzenia ciała; jeśli przejazd pojazdem mechanicznym lub koleją miałby trwać dłużej niż 12 godzin, a hospitalizacja ubezpieczonego ma miejsce za granicą RP, PZU zorganizuje przelot samolotem w klasie ekonomicznej;
 - 11) transportu zwłok, w przypadku śmierci ubezpieczonego, do miejsca pochówku w RP, z wyłączeniem kosztów zakupu trumny lub urny, kosztów pogrzebu i kremacji;
 - 12) w przypadku unieruchomienia pojazdu z powodu wyczerpania paliwa, które nastąpi w odległości powyżej 20 km od miejsca zamieszkania (siedziby):
 - a) dowozu paliwa, z wyłączeniem kosztów samego paliwa – polegającego na dostarczeniu przez przedstawiciela PZU paliwa w ilości niezbędnej do dojechania do najbliższej stacji paliw albo
 - b) holowania pojazdu do najbliższej stacji paliw;
 - 13) otwarcia pojazdu w przypadku zatrzaśnięcia wewnątrz pojazdu kluczyków lub sterowników służących do otwarcia pojazdu; jeżeli otwarcie pojazdu nie jest możliwe w miejscu zajścia wypadku ubezpieczeniowego:
 - a) holowania pojazdu do najbliższego warsztatu albo przejazdu ubezpieczonego po zapasowe kluczyki lub sterowniki służące do otwarcia pojazdu, odpowiednim środkiem transportu uzgodnionym z PZU, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy zaszedł w RP,
 - b) holowania pojazdu do najbliższego warsztatu, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy zaszedł za granicą RP;
 - 14) w przypadku zniszczenia, kradzieży, zagubienia lub utraty z innych przyczyn kluczyków lub sterowników służących do otwarcia pojazdu lub uruchomienia pojazdu:
 - a) holowania pojazdu do najbliższego warsztatu albo przejazdu ubezpieczonego po zapasowe kluczyki lub sterowniki służące do otwarcia pojazdu lub uruchomienia pojazdu, odpowiednim środkiem transportu uzgodnionym z PZU, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy zaszedł w RP,
 - b) holowania pojazdu do najbliższego warsztatu, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy zaszedł za granicą RP;
 - 15) wymiany koła w przypadku awarii ogumienia albo holowania pojazdu w celu naprawy ogumienia do najbliższego warsztatu, jeżeli naprawa lub wymiana koła w miejscu zajścia tego wypadku ubezpieczeniowego nie jest możliwa; usługa ta nie obejmuje kosztów części i materiałów użytych do wymiany koła, ani kosztów naprawy ogumienia;
 - 16) usługi uruchomienia silnika pojazdu w przypadku jego unieruchomienia na skutek rozładowania się akumulatora w odległości powyżej 20 km od miejsca zamieszkania (siedziby);
 - 17) wymiany żarówki w przypadku jej przepalenia, które nastąpiło w miejscu odległym powyżej 20 km od miejsca zamieszkania (siedziby); jeżeli w pojeździe wymiana żarówki możliwa jest jedynie w warsztacie, PZU zorganizuje i pokryje koszty holowania pojazdu do najbliższego warsztatu mogącego wykonać usługę; usługa ta nie obejmuje kosztu żarówki i jej wymiany w warsztacie;
 - 18) odholowania przyczepy ciągniętej przez pojazd, w przypadku gdy przyczepa jest sprawna a pojazd jest unieruchomiony wskutek wypadku, awarii pojazdu zaistniałej w odległości powyżej 20 km od miejsca zamieszkania (siedziby) lub został skradziony w miejscu odległym powyżej

- 20 km od miejsca zamieszkania (siedziby); holowanie odbywa się w wybrane przez ubezpieczonego miejsce, na odległość do 150 km, liczoną od miejsca zatrzymania pojazdu do docelowego miejsca holowania; w przypadku organizowanego przez PZU holowania na odległość dalszą niż 150 km, koszty holowania powyżej tej odległości ponoszone są przez ubezpieczonego; PZU nie ponosi odpowiedzialności za przewożony w przyczepie ładunek;
- 19) transportu, w przypadku doznania przez ubezpieczonego uszkodzenia ciała lub nagłego zachorowania kierowcy:
- a) do szpitala najbliższego od miejsca zajścia wypadku ubezpieczeniowego,
 - b) do szpitala specjalistycznego, jeżeli stan zdrowia ubezpieczonego tego wymaga,
 - c) do szpitala znajdującego się bliżej miejsca zamieszkania lub do miejsca zamieszkania ubezpieczonego, jeżeli jego stan zdrowia na to pozwala;
- termin i sposób transportu ubezpieczonego uzgadniany jest z lekarzem;
- 20) przewozu i opieki nad dziećmi ubezpieczonego w wieku do 18 lat w przypadku doznania przez ubezpieczonego uszkodzenia ciała lub śmierci ubezpieczonego lub nagłego zachorowania kierowcy; usługa ta realizowana jest na pisemny wniosek opiekuna prawnego dziecka; dzieci przewożone są według wyboru opiekuna prawnego: do miejsca zamieszkania, do docelowego miejsca podróży lub do innego opiekuna; koszty ponoszone są do czasu objęcia opieki nad dziećmi przez upoważnioną osobę bliską, jednak nie dłużej niż do 3 dni; jeżeli po upływie tego okresu nie będzie żadnej osoby mogącej zapewnić opiekę nad dziećmi ubezpieczonego PZU podejmuje działania w celu zorganizowania opieki przez rodzinę ubezpieczonego, a jeśli nie będzie to możliwe, to przez opiekę społeczną;
- 21) transportu zwierzęcia przewożonego pojazdem, w przypadku doznania przez ubezpieczonego uszkodzenia ciała lub śmierci ubezpieczonego lub nagłego zachorowania kierowcy; usługa ta realizowana jest na wniosek ubezpieczonego; transport zwierzęcia odbywa się do najbliższego hotelu dla zwierząt albo do najbliższej lecznicy dla zwierząt, jeżeli stan zwierzęcia tego wymaga; w przypadku zgonu zwierzęcia, PZU organizuje i pokrywa koszty utylizacji zwłok; usługa ta nie obejmuje kosztów pobytu w hotelu dla zwierząt, a także kosztów leczenia i lekarstw;
- 22) telefonicznych usług tłumacza przy załatwianiu formalności związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym, który zaszedł za granicą RP; tłumaczenie realizowane jest przez konsultanta PZU Pomoc; PZU zapewnia tłumaczenie z języka polskiego na angielski i odwrotnie;
- 23) przesyłki części zamiennych w celu naprawy pojazdu za granicą RP, będącej następstwem wypadku lub awarii pojazdu, które zaszyły za granicą RP, jeżeli z jakichkolwiek powodów dana część zamienna nie jest dostępna w miejscu naprawy; usługa ta nie obejmuje kosztu części; PZU nie ponosi odpowiedzialności za niezrealizowanie tej usługi, jeżeli przerwano produkcję części lub brak jest możliwości sprowadzenia części od producenta lub z innego źródła, w którym części te są jeszcze dostępne;
- 24) przekazania środków pieniężnych za granicą RP w celu naprawy pojazdu za granicą RP, będącej następstwem wypadku lub awarii pojazdu, które zaszyły za granicą RP, pod warunkiem uprzedniego wpłacenia tych środków na rachunek bankowy wskazany przez PZU;
- 25) udzielenia pożyczki maksymalnie do kwoty 10 000 euro lub jej równowartości w innej walucie, w celu złożenia wymaganej kaucji dla zwolnienia ubezpieczonego z aresztu, w którym znalazł się wskutek wypadku, który zaszedł za granicą RP; pożyczka udzielana jest po dokonaniu przez osobę wskazaną przez ubezpieczonego poręczenia spłaty pożyczki udzielonej ubezpieczonemu;
- ubezpieczony zobowiązany jest zwrócić pożyczkę w terminie 60 dni od dnia jej otrzymania;
- 26) pomocy prawnika reprezentującego ubezpieczonego oraz tłumacza, jeżeli nie zostali oni wyznaczeni z urzędu, w postępowaniu karnym lub administracyjnym prowadzonym za granicą RP przeciwko ubezpieczonemu w związku z wypadkiem, który zaszedł za granicą RP; PZU pokrywa koszty honorarium prawnika oraz tłumacza łącznie maksymalnie do kwoty 1 000 euro lub jej równowartości w innej walucie;
- 27) usług informacyjnych dla ubezpieczonych dotyczących:
- a) postępowania w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego,
 - b) telefonów pomocy drogowej,
 - c) sieci warsztatów,
 - d) możliwości wynajmu pojazdu zastępczego,
 - e) jednorazowego przekazania pilnej wiadomości związanej z wypadkiem ubezpieczeniowym osobie wskazanej przez ubezpieczonego,
 - f) możliwości uzyskania odpłatnej pomocy spośród usług organizowanych przez PZU Pomoc oraz organizacji tej pomocy,
 - g) formalności jakich należy dopełnić w celu uzyskania dokumentów zastępczych utraconych lub skradzionych za granicą: paszportu, wizy, prawa jazdy, dowodu rejestracyjnego pojazdu.

WARIANT KOMFORT

§ 33

1. W wariancie Komfort, rodzaj i zakres przysługujących usług assistance zależy od zawarcia umowy OC lub umowy AC dotyczącej tego samego pojazdu.
2. W wariancie Komfort, PZU zapewnia organizację i pokrycie kosztów następujących usług assistance:
 - 1) jeżeli wypadek ubezpieczeniowy nastąpi w okresie ubezpieczenia umowy OC tego samego pojazdu:
 - a) naprawy na miejscu w przypadku unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku polegającego na kolizji z innym pojazdem, jeżeli ze względu na zakres uszkodzeń lub przyczynę unieruchomienia pojazdu jego naprawa na miejscu jest możliwa; usługa ta obejmuje koszty dojazdu pomocy drogowej oraz robocizny, z wyłączeniem kosztów części i materiałów użytych do naprawy,
 - b) holowania pojazdu w przypadku jego unieruchomienia wskutek wypadku polegającego na kolizji z innym pojazdem, jeżeli naprawa na miejscu, o której mowa w lit. a, nie jest możliwa; holowanie odbywa się jednorazowo do wybranego przez ubezpieczonego miejsca na odległość do 150 km, liczoną od miejsca zatrzymania pojazdu do docelowego miejsca holowania; w przypadku organizowanego przez PZU holowania na odległość dalszą niż 150 km, koszty holowania powyżej tej odległości ponoszone są przez ubezpieczonego; w przypadku unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku polegającego na kolizji z innym pojazdem poza godzinami pracy warsztatu (np. w porze nocnej lub w dni wolne od pracy), PZU organizuje i pokrywa także koszty parkowania pojazdu do dnia, w którym możliwe będzie jego dalsze holowanie do warsztatu, przy czym okres ten nie może być dłuższy niż 3 dni oraz holowania pojazdu z parkingu do warsztatu; holowanie na parking i z parkingu traktowane jest jako jednorazowe holowanie,
 - c) naprawy na miejscu innego pojazdu, jeżeli ze względu na zakres uszkodzeń lub przyczynę unieruchomienia innego pojazdu, jego naprawa na miejscu jest możliwa; usługa ta obejmuje koszty dojazdu pomocy drogowej oraz robocizny, z wyłączeniem kosztów części i materiałów użytych do naprawy,

- d) holowania innego pojazdu, jeżeli jego naprawa na miejscu, o której mowa w lit. c, nie jest możliwa; holowanie odbywa się do miejsca wybranego przez kierowcę innego pojazdu lub właściciela innego pojazdu,
- e) parkowania innego pojazdu lub wynajmu pojazdu zastępczego dla kierowcy innego pojazdu; usługa ta nie obejmuje kosztów parkowania innego pojazdu lub kosztów wynajmu pojazdu zastępczego,
- f) usług informacyjnych dla ubezpieczonych dotyczących:
- postępowania w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego,
 - telefonów pomocy drogowej,
 - sieci warsztatów,
 - możliwości wynajmu pojazdu zastępczego,
 - jednorazowego przekazania pilnej wiadomości związanej z wypadkiem ubezpieczeniowym osobie wskazanej przez ubezpieczonego,
 - możliwości uzyskania odpłatnej pomocy spośród usług organizowanych przez PZU Pomoc oraz organizacji tej pomocy;
- 2) jeżeli wypadek ubezpieczeniowy nastąpi w okresie ubezpieczenia umowy AC tego samego pojazdu:
- a) naprawy na miejscu w przypadku unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku lub awarii pojazdu, jeżeli ze względu na zakres uszkodzeń lub przyczynę unieruchomienia pojazdu jego naprawa na miejscu jest możliwa; usługa ta obejmuje koszty dojazdu pomocy drogowej oraz robocizny, z wyłączeniem kosztów części i materiałów użytych do naprawy,
- b) holowania pojazdu w przypadku jego unieruchomienia wskutek wypadku lub awarii pojazdu, jeżeli naprawa pojazdu na miejscu, o której mowa w lit. a, nie jest możliwa; holowanie odbywa się jednorazowo do wybranego przez ubezpieczonego miejsca na odległość do 150 km, liczoną od miejsca zatrzymania pojazdu do docelowego miejsca holowania; w przypadku organizowanego przez PZU holowania na odległość dalszą niż 150 km, koszty holowania powyżej tej odległości ponoszone są przez ubezpieczonego; w przypadku unieruchomienia pojazdu wskutek zajścia wypadku lub awarii pojazdu poza godzinami pracy warsztatu (np. w porze nocnej lub w dni wolne od pracy), PZU organizuje i pokrywa także koszty parkowania pojazdu do dnia, w którym możliwe będzie jego dalsze holowanie do warsztatu, przy czym okres ten nie może być dłuższy niż 3 dni oraz holowania pojazdu z parkingu do warsztatu; holowanie na parking i z parkingu traktowane jest jako jednorazowe holowanie,
- c) złomowania pojazdu, którego dokonanie jest konieczne po wypadku, awarii pojazdu lub odnalezieniu pojazdu po kradzieży; usługa ta jest realizowana na pisemny wniosek właściciela pojazdu i polega na holowaniu oraz złomowaniu pojazdu na najbliższym złomowisku,
- d) wynajmu pojazdu zastępczego – w razie:
- wypadku lub awarii pojazdu, która zaszła w odległości powyżej 50 km od miejsca zamieszkania (siedziby), gdy zostało wykonane holowanie, o którym mowa w lit. b, i gdy naprawa pojazdu przez warsztat nie jest możliwa do zakończenia wcześniej niż w ciągu 12 godzin od dostarczenia pojazdu do warsztatu,
 - kradzieży pojazdu, gdy nie został on odzyskany do chwili zawiadomienia PZU Pomoc, o którym mowa w § 71 ust. 1 pkt 1;
- usługa ta obejmuje podstawienie pojazdu zastępczego i jego wynajem na czas naprawy pojazdu lub do czasu odzyskania pojazdu po kradzieży, nie dłużej jednak niż na okres do 3 dni licząc od dnia zajścia wypadku, awarii pojazdu lub kradzieży pojazdu; koszt zwrotu pojazdu zastępczego do wypożyczalni ponosi ubezpieczony; PZU zapewnia wynajem pojazdu klasyfikowanego w tym samym segmencie rynkowym co pojazd, którego
- dotyczy PAP, jednak nie wyższym niż C, przy czym PZU nie gwarantuje, że pojazd zastępczy będzie tak samo wyposażony, jak pojazd, którego dotyczy PAP; PZU zapewnia wynajem samochodu osobowego niezależnie od rodzaju pojazdu, którego dotyczy PAP; wynajem wskazanego przez PZU pojazdu zastępczego odbywa się na podstawie umowy najmu pojazdu zastępczego zawartej pomiędzy ubezpieczonym a wskazaną przez PZU wypożyczalnię i na warunkach określonych w tej umowie, w szczególności może być uzależniony od wpłacenia przez ubezpieczonego kaucji w wysokości określonej przez wypożyczalnię lub od zablokowania środków na karcie kredytowej; usługa ta nie podlega łączeniu z usługą, o której mowa w lit. e lub lit. g,
- e) noclegu dla ubezpieczonych – w ilości nie większej niż określona w dowodzie rejestracyjnym pojazdu – oraz przewozu do miejsca noclegu, w przypadku unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku, awarii pojazdu, która zaszła w odległości powyżej 50 km od miejsca zamieszkania (siedziby) lub kradzieży pojazdu, gdy naprawa pojazdu nie jest możliwa w dniu zajścia tego wypadku lub awarii pojazdu lub gdy nie odzyskano pojazdu po kradzieży do chwili zawiadomienia PZU Pomoc, o którym mowa w § 71 ust. 1 pkt 1; PZU zapewnia nocleg w hotelu dwu- lub trzygwiazdkowym, wskazanym przez PZU; koszty pobytu pokrywane są do momentu naprawienia lub odzyskania pojazdu po kradzieży, nie dłużej jednak niż za 3 doby licząc od dnia zajścia wypadku, awarii pojazdu lub kradzieży pojazdu i nie obejmują wyżywienia, chyba że koszty wyżywienia są wliczone w cenę noclegu i innych usług hotelowych; usługa ta nie podlega łączeniu z usługą, o której mowa w lit. d lub lit. g,
- f) przewozu ubezpieczonych – w ilości nie większej niż określona w dowodzie rejestracyjnym pojazdu – do warsztatu, do którego holowany jest pojazd unieruchomiony wskutek wypadku lub awarii pojazdu; przewóz odbywa się pojazdem pomocy drogowej, a w przypadku braku miejsc, innym środkiem transportu uzgodnionym z PZU,
- g) przewozu ubezpieczonych – w ilości nie większej niż określona w dowodzie rejestracyjnym pojazdu – do miejsca zamieszkania w RP lub do innego miejsca przeznaczenia w RP w przypadku unieruchomienia pojazdu wskutek wypadku, awarii pojazdu, która zaszła w odległości powyżej 50 km od miejsca zamieszkania (siedziby) lub kradzieży pojazdu, gdy jego naprawa nie jest możliwa w dniu zajścia tego wypadku lub awarii pojazdu lub gdy nie odzyskano pojazdu po kradzieży do chwili zawiadomienia PZU Pomoc, o którym mowa w § 71 ust. 1 pkt 1, a także w przypadku doznania uszkodzenia ciała przez ubezpieczonego lub nagłego zachorowania lub śmierci kierowcy; przejazd odbywa się środkiem transportu uzgodnionym z PZU do miejsca zamieszkania ubezpieczonych lub do innego miejsca przeznaczenia w RP, jeżeli odległość do tego miejsca nie jest większa niż do miejsca zamieszkania; jeżeli ubezpieczeni mają różne miejsca zamieszkania lub podróżują do różnych miejsc przeznaczenia, przewóz organizowany jest w jedno, wskazane przez ubezpieczonych miejsce; usługa ta nie podlega łączeniu z usługą, o której mowa w lit. d lub lit. e,
- h) przejazdu jednej osoby środkiem transportu uzgodnionym z PZU po odbiór pojazdu naprawionego w związku z wypadkiem, awarią pojazdu, która zaszła w odległości powyżej 50 km od miejsca zamieszkania (siedziby) lub po odbiór pojazdu odzyskanego po kradzieży,
- i) zmiennika kierowcy (w tym dojazdu i powrotu zmiennika) w celu powrotu pasażerów pojazdem, którego dotyczy PAP, do miejsca zamieszkania, w przypadku doznania uszkodzenia ciała przez kierowcę lub jego śmierci; usługa ta nie obejmuje kosztów paliwa,

- j) jednorazowego przejazdu jednej osoby środkiem transportu uzgodnionym z PZU oraz noclegu tej osoby w miejscu uzgodnionym z PZU, przez okres do 3 dni, w celu odwiedzin w szpitalu kierowcy hospitalizowanego wskutek doznania przez niego uszkodzenia ciała lub jego nagłego zachorowania, albo pasażera hospitalizowanego wskutek doznania przez niego uszkodzenia ciała,
- k) transportu zwłok, w przypadku śmierci ubezpieczonego, do miejsca pochówku w RP, z wyłączeniem kosztów zakupu trumny lub urny, kosztów pogrzebu i kremacji, usług informacyjnych dla ubezpieczonych dotyczących:
 - l) postępowania w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego,
 - telefonów pomocy drogowej,
 - sieci warsztatów,
 - możliwości wynajmu pojazdu zastępczego,
 - jednorazowego przekazania pilnej wiadomości związanej z wypadkiem ubezpieczeniowym osobie wskazanej przez ubezpieczonego,
 - możliwości uzyskania odpłatnej pomocy spośród usług organizowanych przez PZU Pomoc oraz organizacji tej pomocy.

ROZSZERZENIE ZAKRESU UBEZPIECZENIA

§ 34

Za opłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej, umowa PAP w wariancie Super może zostać zawarta bez stosowania warunku zajścia wypadku ubezpieczeniowego w odległości powyżej 20 km od miejsca zamieszkania (siedziby), dla usług assistance, o których mowa w § 32 pkt 4, 7, 8, 12, 16–18.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 35

1. PAP nie są objęte wypadki ubezpieczeniowe:
 - 1) o których mowa w § 12 ust. 1 pkt 2–7, 9, 10 i § 24 ust. 1 pkt 8;
 - 2) powstałe w wyniku szkód eksploatacyjnych;
 - 3) powstałe wskutek samobójstwa ubezpieczonego albo próby samobójstwa.
2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte osoby przewożone za opłatą lub będące autostopowiczami, z wyjątkiem usługi assistance określonej w § 32 pkt 19.
3. Usługi assistance wymienione w § 32 i § 33 nie dotyczą sprzętu sportowego, turystycznego lub innego rodzaju ładunku przewożonego pojazdem lub przyczepą ciągniętą przez pojazd.
4. Usługi assistance, o których mowa w § 32 pkt 4–6, 12–14, 16 i 18 oraz w § 33 ust. 2 pkt 2 lit. d–f, nie dotyczą przyczep kempingowych i przyczep ciężarowych o ładowności do 2 ton.
5. Usługi assistance, o których mowa w § 32 pkt 4 oraz w § 33 ust. 2 pkt 2 lit. d, nie dotyczą motocykli.
6. PZU nie ponosi odpowiedzialności za koszty usług assistance poniesione bez przedniej zgody PZU Pomoc, chyba że:
 - 1) powiadomienie PZU w sposób określony w § 71 ust. 1 pkt 1 było niemożliwe z przyczyn niezależnych od ubezpieczającego, osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu lub osoby występującej w imieniu którejkolwiek z tych osób lub
 - 2) wypadek ubezpieczeniowy miał miejsce na autostradzie, a ubezpieczonemu pomocy udzieliły specjalne służby drogowe.
7. W przypadku, gdy do realizacji usługi assistance związanej z koniecznością udostępnienia pojazdu nie dojdzie z powodu niedostępności przez ubezpieczonego unieruchomionego pojazdu w terminie i miejscu ustalonym z PZU Pomoc, dalsze usługi assistance nie przysługują, chyba że niedostępność pojazdu nastąpiło z przyczyn, za które ubezpieczony nie ponosi odpowiedzialności.
8. W PAP stosuje się postanowienia § 12 ust. 5.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 36

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej zależy od rodzaju pojazdu, wariantu i okresu ubezpieczenia, zawarcia umowy OC dotyczącej tego samego pojazdu, umowy AC dotyczącej tego samego pojazdu lub umowy MC dotyczącej tego samego pojazdu, rozszerzenia zakresu ubezpieczenia, o którym mowa w § 34, oraz zakresu terytorialnego ubezpieczenia, o którym mowa w § 6 ust. 3 pkt 1.
2. Zasady płatności składki ubezpieczeniowej określone są w § 67.

ROZDZIAŁ V

UBEZPIECZENIE PAS

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 37

1. Zakresem PAS objęta jest organizacja i pokrycie kosztów usług assistance, o których mowa w ust. 2, w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego w okresie ubezpieczenia.
2. Zakresem PAS objęta jest organizacja i pokrycie kosztów usług assistance polegających na naprawie lub wymianie szyby: czołowej, bocznej lub tylnej, o ile stanowi ona integralnej części dachu pojazdu, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Jeżeli nie umówiono się inaczej, w PAS zastosowanie ma udział własny w wysokości 30% kosztów usług assistance, o których mowa w ust. 2, dla szkody powstałej wskutek drugiego i każdego następnego wypadku ubezpieczeniowego, który zaszedł w okresie ubezpieczenia.

KOSZTY DODATKOWE

§ 38

PZU zobowiązany jest zwrócić w granicach sumy ubezpieczenia koszty:

- 1) wynikłe z zastosowania, w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, środków podjętych w celu ratowania szyby pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się bezskuteczne;
- 2) dodatkowego badania technicznego, o którym mowa w § 72 pkt 6.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 39

1. PAS nie są objęte wypadki ubezpieczeniowe:
 - 1) o których mowa w § 12 ust. 1 pkt 2–7, 9 i 10; oraz § 24 ust. 1 pkt 7 i 8;
 - 2) powstałe w wyniku szkód eksploatacyjnych;
 - 3) powstałe w trakcie wykonywania naprawy pojazdu;
 - 4) powstałe w wyniku wad fabrycznych szyb polegających na wadliwości surowca lub defektach produkcyjnych.
2. Ponadto PAS nie obejmuje:
 - 1) uszkodzenia lub zniszczenia w innych niż szyba czołowa, tylna niestanowiąca integralnej części dachu pojazdu lub szyba boczna, szklanych elementów pojazdu: szyberdachu, szkle reflektora, lusterku, dachu szklany;
 - 2) uszkodzenia lub zniszczenia nalepki kontrolnej;
 - 3) uszkodzenia lub zniszczenia elementu na stałe związanego z szybą: uszczelki, listwy, uchwyty, ogrzewania, chyba że jego uszkodzenie lub zniszczenie powstało jednocześnie z uszkodzeniem lub zniszczeniem szyby lub gdy jego wymiana wynika z technologii naprawy lub wymiany szyby;
 - 4) uszkodzenia lub zniszczenia elementów pojazdu, które nie stanowią integralnego elementu konstrukcyjnego szyby, a są związane na stałe z szybą: folie antywłamaniowe lub przyciemniające, instalacja alarmowa.

3. PZU nie zwraca kosztów usług assistance poniesionych przez ubezpieczonego, w przypadku gdy usługi te nie zostały zorganizowane przez PZU Pomoc, z zastrzeżeniem § 6 ust. 4 zdanie drugie i § 42 ust. 4.
4. W PAS stosuje się postanowienia § 12 ust. 5.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 40

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, suma ubezpieczenia określana jest przez PZU w uzgodnieniu z ubezpieczającym, przy czym nie może być wyższa niż 10 000 zł.
2. Minimalna suma ubezpieczenia dla usług assistance związanych z poszczególnymi rodzajami pojazdów wynosi:
 - 1) w przypadku samochodów osobowych, ciężarowych w nadwoziu osobowego (bez względu na ładowność) lub innych samochodów ciężarowych o ładowności do 750 kg – 2 000 zł;
 - 2) w przypadku samochodów ciężarowych o ładowności powyżej 750 kg i dopuszczalnej masie całkowitej do 3,5 tony – 3 000 zł;
 - 3) w przypadku samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony – 8 000 zł;
 - 4) w przypadku autobusów – 10 000 zł.
3. Suma ubezpieczenia ulega pomniejszeniu o każdą kwotę wypłaconą przez PZU na pokrycie kosztów usług assistance.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 41

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej zależy od: rodzaju pojazdu, sumy ubezpieczenia, okresu ubezpieczenia oraz zawarcia umowy OC dotyczącej tego samego pojazdu lub umowy AC dotyczącej tego samego pojazdu, lub umowy MC dotyczącej tego samego pojazdu.
2. Zasady płatności składki ubezpieczeniowej określone są w § 67.

USTALENIE KOSZTÓW USŁUG ASSISTANCE

§ 42

1. Objęta PAS usługą assistance przysługuje, jeżeli istnieje techniczna możliwość naprawy albo wymiany uszkodzonej szyby w pojeździe, przy czym do wymiany stosuje się szybę porównywalnej jakości.
2. Jeżeli koszt wymiany lub naprawy szyby przekracza sumę ubezpieczenia oraz w przypadku zastosowania udziału własnego, o którym mowa w § 37 ust. 3, warunkiem rozpoczęcia wykonywania usługi jest pokrycie przez ubezpieczonego różnicy między rzeczywistymi kosztami tej usługi a kwotą, do której PZU ponosi odpowiedzialność.
3. Jeżeli kwota, do której PZU ponosi odpowiedzialność nie wystarcza na pokrycie przez PZU w całości kosztów wymiany lub naprawy szyby w pojeździe, a ubezpieczony nie wyraża zgody na pokrycie różnicy, o której mowa w ust. 2, wówczas PZU wypłaca ubezpieczonemu odszkodowanie w kwocie, do której PZU ponosi odpowiedzialność.
4. W przypadku:
 - 1) gdy przedstawiciel PZU nie dokona naprawy lub wymiany szyby w pojeździe w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia w PZU zajścia wypadku ubezpieczeniowego i pozostawienia pojazdu do dyspozycji przedstawiciela PZU w celu wykonania usługi lub
 - 2) gdy powiadomienie PZU Pomoc w sposób określony w § 72 pkt 1 było niemożliwe z przyczyn niezależnych od ubezpieczonego, osoby uprawnionej do korzystania z pojazdu lub osoby występującej w imieniu którejkolwiek z tych osób lub

- 3) braku możliwości wymiany szyby przez przedstawiciela PZU spowodowanego brakiem szyby porównywalnej jakości do szyby, której dotyczył wypadek ubezpieczeniowy, ubezpieczony może zlecić wykonanie usługi we własnym zakresie, a PZU zwraca ubezpieczonemu poniesione koszty naprawy lub wymiany szyby.
5. Zwrot kosztów naprawy lub wymiany szyby w przypadku, o którym mowa w ust. 4 i § 6 ust. 4 zdanie drugie, następuje na podstawie rachunków lub faktur VAT i dowodów ich zapłaty do wysokości faktycznie poniesionych kosztów, maksymalnie jednak do wysokości sumy ubezpieczenia, z zastrzeżeniem § 37 ust. 3.

ROZDZIAŁ VI UBEZPIECZENIE NNW ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 43

1. Zakresem NNW objęte są następstwa wypadków ubezpieczeniowych w postaci uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub śmierci ubezpieczonego, a w przypadkach określonych w § 3 pkt 80 lit. e i lit. f, wyłącznie powyższe następstwa powstałe u kierowcy, z zastrzeżeniem § 45.
2. Zakresem NNW objęte są następstwa wypadków ubezpieczeniowych określone w ust. 1, gdy wypadek ubezpieczeniowy zaszedł w okresie ubezpieczenia.
3. Za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej zakres NNW może być rozszerzony o następstwa wypadków ubezpieczeniowych, jeżeli wypadki te zaszyły:
 - 1) podczas kierowania pojazdem wykorzystywanym do nauki jazdy;
 - 2) podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd.

RODZAJE I WYSOKOŚĆ ŚWIADCZEŃ

§ 44

1. NNW obejmuje następujące świadczenia:
 - 1) świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu będącego następstwem wypadku ubezpieczeniowego, przy czym jeżeli ubezpieczony doznał 100% trwałego uszczerbku na zdrowiu PZU wypłaca świadczenie w pełnej wysokości sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNW, a jeżeli ubezpieczony doznał mniej niż 100% trwałego uszczerbku na zdrowiu, PZU wypłaca świadczenie w wysokości stanowiącej taki procent sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNW, w jakim ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu;
 - 2) świadczenie z tytułu śmierci będącej następstwem wypadku ubezpieczeniowego – w wysokości 100% sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNW;
 - 3) świadczenie za leczenie uciążliwe związane z wypadkiem ubezpieczeniowym – w wysokości 1% sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNW, nie więcej jednak niż 1 000 zł;
 - 4) zasiłek dzienny – w wysokości jednego promila sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNW za każdy dzień oraz nie dłużej niż przez 60 dni, płatny w przypadku hospitalizacji ubezpieczonego – od pierwszego dnia lub w przypadku leczenia ambulatoryjnego – od 7 dnia po dniu zajścia wypadku ubezpieczeniowego;
 - 5) zwrot kosztów nabycia przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych – do wysokości 10% sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNW, nie więcej jednak niż 10 000 zł;
 - 6) zwrot kosztów przeszkolenia zawodowego osób niepełnosprawnych – do wysokości 10% sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNW, nie więcej jednak niż 10 000 zł;

- 7) zwrot kosztów leczenia, w tym rehabilitacji – do wysokości 10% sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNV, nie więcej jednak niż 5 000 zł;
 - 8) zwrot kosztów transportu zwłok, tj. kosztów organizacji i transportu zwłok, kosztów usług zakładów pogrzebowych polegających na przygotowaniu zwłok do transportu, kremacji, kosztów zakupu trumny lub urny – do wysokości 50% sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNV, nie więcej jednak niż 15 000 zł.
2. Ubezpieczonemu przysługuje tylko jedno świadczenie za leczenie uciążliwe z tytułu zajścia wypadku ubezpieczeniowego. Świadczenie za leczenie uciążliwe wypłacane jest na podstawie dokumentacji medycznej przedłożonej przez ubezpieczonego.
 3. Zasiłek dzienny przysługuje tylko osobom pracującym zarobkowo oraz wyłącznie w przypadku zawarcia umowy NNV na okres 12 miesięcy. W przypadku zajścia w jednym okresie ubezpieczenia więcej niż jednego wypadku ubezpieczeniowego wypłata zasiłku nie może przekroczyć łącznie 60 dni. Zasiłek dzienny przysługuje za okres czasowej niezdolności do pracy i wypłacany jest na podstawie zaświadczenia lekarskiego o czasowej niezdolności do pracy wystawionego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Jeżeli na powstałą niezdolność do pracy ma również wpływ istniejący przed zajściem wypadku ubezpieczeniowego stan chorobowy lub niepełnosprawność, zasiłek dzienny wypłacany jest za przypuszczalny okres niezdolności do pracy, jaki mógłby być wyłącznie następstwem wypadku ubezpieczeniowego. Ubezpieczony traci prawo do zasiłku dziennego, jeżeli w okresie, za który przysługiwał mu zasiłek dzienny, wykonywał pracę zarobkową.
 4. Koszty, o których mowa w ust. 1 pkt 5–8, podlegają zwrotowi, jeżeli powstały w następstwie zajścia wypadku ubezpieczeniowego. Ponadto koszty leczenia, w tym rehabilitacji, o których mowa w ust. 1 pkt 7, podlegają zwrotowi, jeżeli były niezbędne z medycznego punktu widzenia.
 5. Zwrot kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 5–8, następuje na podstawie rachunków i dowodów ich zapłaty do wysokości faktycznie poniesionych kosztów, maksymalnie jednak do wysokości limitu określonego dla tych kosztów, przy czym jeżeli koszty te zostały poniesione w walucie obcej stosuje się postanowienia § 76 ust. 3.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 45

1. Z odpowiedzialności PZU wyłączone są następstwa wypadków ubezpieczeniowych, jeżeli te wypadki zaszyły:

- 1) w odniesieniu do kierowcy podczas kierowania przez niego pojazdem:
 - a) w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
 - b) jeżeli nie posiadał uprawnień do kierowania pojazdem, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
 - c) niezarejestrowanym lub pojazdem nieposiadającym ważnego dowodu rejestracyjnego lub ważnego badania technicznego, jeżeli w odniesieniu do tego pojazdu obowiązuje wymóg rejestracji lub dokonywania okresowych badań technicznych, a stan techniczny pojazdu miał wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
- 2) w odniesieniu do pasażera:
 - a) będącego w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,

chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego,

- b) który świadomie podjął jazdę z kierowcą prowadzącym pojazd w stanie nietrzeźwości albo w stanie po użyciu alkoholu, lub pod wpływem środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajście wypadku ubezpieczeniowego;
- 3) w odniesieniu do kierowcy lub pasażera:
 - a) wskutek umyślności lub rażącego niedbalstwa ubezpieczonego lub uposażonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa spełnienie świadczenia odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności,
 - b) w wyniku zatrucia spowodowanego spożyciem alkoholu lub środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii,
 - c) w związku z popelnieniem albo usiłowaniem popelnienia samobójstwa przez ubezpieczonego, który ukończył 17 lat oraz w związku z użyciem pojazdu w celu popelnienia lub usiłowania popelnienia przestępstwa,
 - d) w wyniku udziału w bójkach, z wyjątkiem działania w obronie koniecznej,
 - e) wskutek działań wojennych lub wskutek udziału w strajkach, rozruchach, zamieszkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg, sabotażu,
 - f) wskutek udziału w aktach terroryzmu,
 - g) w czasie używania pojazdu w związku z określonymi w przepisach prawa obowiązkowymi świadczeniami na rzecz wojska lub innych podmiotów,
 - h) podczas kierowania pojazdem wykorzystywanym do nauki jazdy, chyba że ryzyko to zostało objęte NNV,
 - i) podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd, chyba że ryzyko to zostało objęte NNV.
2. Odpowiedzialność PZU jest wyłączona za następstwa chorób lub stanów chorobowych nawet takich, które występują nagle lub zostały ujawnione dopiero w następstwie zajścia wypadku ubezpieczeniowego. Jeżeli choroba lub stan chorobowy miał wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego, tj. przyczyną wypadku ubezpieczeniowego jest zarówno choroba lub stan chorobowy, jak i przyczyna zewnętrzna, odpowiedzialność PZU obejmuje uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, który jest następstwem działania przyczyny zewnętrznej, chyba że nie można ustalić, jakie uszkodzenia ciała lub czy rozstrój zdrowia są wyłącznie następstwem działania przyczyny zewnętrznej; w takim przypadku przyjmuje się, że uszkodzenia ciała lub rozstrój zdrowia są następstwem działania przyczyny zewnętrznej.
 3. Odpowiedzialność PZU nie obejmuje zadośćuczynienia za doznany ból, cierpienia fizyczne i moralne oraz szkód polegających na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu rzeczy.
 4. W NNV stosuje się postanowienia § 12 ust. 5.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 46

Suma ubezpieczenia jest określana przez PZU w uzgodnieniu z ubezpieczającym i stanowi wielokrotność 1 000 zł, przy czym suma ubezpieczenia nie może być niższa niż 5 000 zł oraz wyższa niż 100 000 zł w stosunku do jednego ubezpieczonego.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 47

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej zależy od sumy ubezpieczenia, rodzaju pojazdu, okresu ubezpieczenia, przeznaczenia pojazdu oraz sposobu odpłaty składki.
2. Zasady płatności składki ubezpieczeniowej określone są w § 67.

USTALANIE WYSOKOŚCI I WYPŁATA ŚWIADCZEŃ

§ 48

1. Rodzaje i wysokość przysługujących świadczeń ustala się po stwierdzeniu, że istnieje normalny związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem ubezpieczeniowym a objętym ochroną ubezpieczeniową następstwem wypadku ubezpieczeniowego.
2. Ustalenie normalnego związku przyczynowego, o którym mowa w ust. 1, oraz ustalenie objętego ochroną ubezpieczeniową następstwa wypadku ubezpieczeniowego następujących na podstawie dostarczonych dokumentów lub informacji określonych w § 73 oraz wyników badań lekarskich.
3. Świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu lub śmierci przysługuje, jeżeli trwały uszczerbek na zdrowiu lub śmierć nastąpiły nie później niż w okresie 24 miesięcy od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego.
4. Stopień (procent) trwałego uszczerbku na zdrowiu ustalany jest na podstawie „Tabeli norm ocen procentowej trwałego uszczerbku na zdrowiu PZU”, zatwierdzonej uchwałą zarządu PZU i obowiązującej w dniu zawarcia umowy NNW, która jest dostępna w jednostkach organizacyjnych PZU oraz na stronie internetowej PZU.
5. Stopień (procent) trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien być ustalony niezwłocznie po całkowitym zakończeniu leczenia, z uwzględnieniem zaleconej przez lekarza rehabilitacji, a w razie dłuższego leczenia – najpóźniej w 24 miesiącu od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego. Późniejsza zmiana stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu (polepszenie lub pogorszenie) nie daje podstawy do zmiany wysokości świadczenia.
6. Przy ustaleniu stopnia (procentu) trwałego uszczerbku na zdrowiu nie bierze się pod uwagę rodzaju pracy lub czynności wykonywanych przez ubezpieczonego.
7. Jeżeli w wyniku zajścia wypadku ubezpieczeniowego powstanie więcej niż jedno uszkodzenie ciała – na wysokość świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu składa się suma świadczeń należnych z tytułu każdego uszkodzenia ciała, nie więcej jednak niż do wysokości sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNW.
8. W razie utraty lub uszkodzenia organu, narządu, układu, których funkcje przed zajściem wypadku ubezpieczeniowego były już upośledzone wskutek choroby lub nieszczęśliwego wypadku, stopień (procent) trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem (procentem) trwałego uszczerbku na zdrowiu ustalonego dla stanu danego organu, narządu, układu po zajściu wypadku ubezpieczeniowego a stopniem (procentem) trwałego uszczerbku na zdrowiu istniejącym bezpośrednio przed zajściem wypadku ubezpieczeniowego.
9. W razie przewożenia większej liczby osób niż liczba miejsc określona w dowodzie rejestracyjnym pojazdu, wysokość świadczeń dla każdej osoby oblicza się od sumy ubezpieczenia ustalonej ze stosunku łącznej sumy ubezpieczenia dla liczby osób równej liczbie miejsc określonych w dowodzie rejestracyjnym pojazdu do liczby faktycznie przewożonych osób.
10. Koszty, o których mowa w § 44 ust. 1 pkt 5–8, podlegają zwrotowi pod warunkiem, że konieczność ich poniesienia zaistniała nie później niż w okresie 24 miesięcy liczonych od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego, a w przypadku kosztów rehabilitacji, o których mowa w § 44 ust. 1 pkt 7, dodatkowo pod warunkiem, że konieczność rehabilitacji powstała nie później niż w okresie 6 miesięcy od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego.
11. Na zlecenie oraz na koszt PZU ubezpieczony zobowiązany jest poddać się dodatkowym badaniom medycznym lub badaniu przez wskazanych przez PZU lekarzy, niezbędnych do ustalenia zasadności zgłoszonych roszczeń. Niezależnie od świadczeń objętych NNW, PZU zwraca ubezpieczonemu niezbędne udokumentowane wydatki poniesione

na przejazd w celu wykonania badań, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, przy czym koszty przejazdu innym środkiem transportu niż komunikacja publiczna zwracane są po zaakceptowaniu przez PZU zasadności wyboru środka transportu.

12. Jeżeli ubezpieczony był objęty ochroną ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków na podstawie kilku umów ubezpieczenia zawartych z PZU, świadczenia przysługują z każdej umowy ubezpieczenia, jednak zwrot kosztów, o których mowa w § 44 ust. 1 pkt 5–8, następuje do wysokości faktycznie poniesionych kosztów, maksymalnie jednak do wysokości limitów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia.
13. Jeżeli PZU wypłaci świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie w ciągu 24 miesięcy od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego nastąpi śmierć ubezpieczonego będąca następstwem tego wypadku ubezpieczeniowego, PZU wypłaca uposażonemu świadczenie z tytułu śmierci w wysokości stanowiącej różnicę kwoty świadczenia z tytułu śmierci określonej w umowie NNW i kwoty świadczenia wypłaconego z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu.
14. W razie śmierci ubezpieczonego niebędącej następstwem wypadku ubezpieczeniowego, a przed otrzymaniem przez niego świadczenia z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, PZU wypłaca świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu spadkobiercom ubezpieczonego. Jeżeli trwały uszczerbek na zdrowiu nie został ustalony przed śmiercią ubezpieczonego, przyjmuje się przypuszczalny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu – ustalony na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej.

ROZDZIAŁ VII UBEZPIECZENIE NNW MAX ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 49

1. Zakresem NNW Max objęte są następstwa wypadków ubezpieczeniowych w postaci niezdolności do pracy lub śmierci ubezpieczonego, z zastrzeżeniem § 51.
2. Zakresem NNW Max objęte są następstwa wypadków ubezpieczeniowych określone w ust. 1, gdy wypadek ubezpieczeniowy zaszedł w okresie ubezpieczenia.
3. Z zastrzeżeniem ust. 4, NNW Max może zostać objęta osoba, która w pierwszym dniu okresu ubezpieczenia NNW Max jest w wieku poniżej 66 lat.
4. Jeżeli sama NNW Max stanowi wznowienie umowy NNW Max tego samego ubezpieczonego ograniczenie, o którym mowa w ust. 3, nie ma zastosowania.

RODZAJE I WYSOKOŚĆ ŚWIADCZEŃ

§ 50

NNW Max obejmuje następujące świadczenia:

- 1) świadczenie z tytułu niezdolności do pracy będącej następstwem wypadku ubezpieczeniowego – w wysokości 100% sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNW Max;
- 2) świadczenie z tytułu śmierci będącej następstwem wypadku ubezpieczeniowego – w wysokości 100% sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNW Max.

WYŁĄCZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

§ 51

1. Z odpowiedzialności PZU wyłączone są następstwa wypadków ubezpieczeniowych, jeżeli te wypadki zaszyły:
 - 1) w odniesieniu do kierowcy podczas kierowania przez niego pojazdem w okolicznościach określonych w § 45 ust. 1 pkt 1;

- 2) w odniesieniu do pasażera w okolicznościach określonych w § 45 ust. 1 pkt 2;
- 3) w odniesieniu do kierowcy lub pasażera w okolicznościach określonych w § 45 ust. 1 pkt 3 lit. a–f oraz:
 - a) podczas kierowania pojazdem wykorzystywanym do nauki jazdy,
 - b) podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd.
2. W NNN Max stosuje się postanowienia § 12 ust. 5 oraz § 45 ust. 2 i 3.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 52

Suma ubezpieczenia jest określana przez ubezpieczającego i stanowi wielokrotność 10 000 zł, przy czym suma ubezpieczenia nie może być niższa niż 100 000 zł oraz wyższa niż 500 000 zł.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 53

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej zależy od sumy ubezpieczenia, okresu ubezpieczenia, kontynuacji NNN Max w PZU, sposobu zapłaty składki, zawarcia umowy OC lub umowy AC, jeżeli ubezpieczony w NNN Max jest jednocześnie właścicielem pojazdu.
2. Zasady płatności składki ubezpieczeniowej określone są w § 67.

USTALANIE WYSOKOŚCI I WYPŁATA ŚWIADCZEŃ

§ 54

1. Prawo do świadczenia przysługuje po stwierdzeniu, że istnieje normalny związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem ubezpieczeniowym a objętą ochroną ubezpieczeniową następstwem wypadku ubezpieczeniowego.
2. Ustalenie normalnego związku przyczynowego, o którym mowa w ust. 1, oraz ustalenie objętego ochroną ubezpieczeniową następstwa wypadku ubezpieczeniowego następuje na podstawie dostarczonych dokumentów lub informacji, określonych w § 73 ust. 2 i 3 oraz wyników badań lekarskich.
3. Świadczenie wypłacane jest jednorazowo w wysokości sumy ubezpieczenia określonej w umowie NNN Max.
4. Świadczenie z tytułu niezdolności do pracy albo śmierci ubezpieczonego przysługuje, jeżeli niezdolność do pracy albo śmierć nastąpiły nie później niż w okresie 24 miesięcy od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego.
5. Jeżeli PZU wypłaci świadczenie z tytułu niezdolności do pracy, a następnie nastąpi śmierć ubezpieczonego będąca następstwem tego wypadku ubezpieczeniowego, świadczenie z tytułu śmierci nie przysługuje.
6. W razie śmierci ubezpieczonego niebędącej następstwem wypadku ubezpieczeniowego, a przed otrzymaniem przez niego świadczenia z tytułu niezdolności do pracy – PZU wypłaca świadczenie z tytułu niezdolności do pracy spadkobiercom ubezpieczonego. Jeżeli wystąpienie u ubezpieczonego niezdolności do pracy nie zostało ustalone przed śmiercią ubezpieczonego, zasadność roszczenia będzie określana na podstawie przedłożonej dokumentacji medycznej.
7. Na zlecenie oraz na koszt PZU ubezpieczony zobowiązany jest poddać się dodatkowym badaniom medycznym lub badaniu przez wskazanych przez PZU lekarzy, niezbędnych do ustalenia zasadności zgłoszonych roszczeń. Niezależnie od świadczeń objętych NNN Max, PZU zwraca ubezpieczonemu niezbędne udokumentowane wydatki poniesione na przejazd w celu wykonania badań, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, przy czym koszty przejazdu innym

środkami transportu niż komunikacja publiczna zwracane są po zaakceptowaniu przez PZU zasadności wyboru środka transportu.

ROZDZIAŁ VIII UBEZPIECZENIE ZK ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 55

1. Zakresem ZK objęte są szkody wyrządzone osobom trzecim przez posiadacza lub kierowcę w związku z ruchem pojazdu mechanicznego na terytorium państw wskazanych w umowie ZK.
2. Odszkodowanie ustala się w zakresie ochrony wymaganej przepisami prawa obowiązującymi w państwie, na terytorium którego zaszedł wypadek ubezpieczeniowy, z zastrzeżeniem § 56 ust. 3.
3. Jeżeli poszkodowany i posiadacz lub kierowca są obywatelami polskimi i mają miejsce zamieszkania w RP, a roszczenie zostało zgłoszone w RP, PZU ponosi odpowiedzialność na zasadach określonych przepisami prawa polskiego, o ile przepisy prawa obowiązujące w państwie, na terytorium którego zaszedł wypadek ubezpieczeniowy, przewidują taką właściwość.

SUMA GWARANCYJNA

§ 56

1. Wysokość sumy gwarancyjnej wynosi równowartość w złotych:
 - 1) w przypadku szkód na osobie – 5 000 000 euro w odniesieniu do jednego wypadku ubezpieczeniowego, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych;
 - 2) w przypadku szkód w mieniu – 1 000 000 euro w odniesieniu do jednego wypadku ubezpieczeniowego, którego skutki są objęte ubezpieczeniem bez względu na liczbę poszkodowanych.
2. Równowartość sumy gwarancyjnej w złotych polskich ustala się przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski obowiązującego w dniu wyrządzenia szkody.
3. Jeżeli suma gwarancyjna przewidziana przepisami prawa obowiązującymi w państwie, na terytorium którego zaszedł wypadek ubezpieczeniowy, jest niższa od sumy gwarancyjnej ustalonej w umowie ZK, PZU ponosi odpowiedzialność do wysokości sumy gwarancyjnej określonej w umowie ZK.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 57

1. Wysokość składki ubezpieczeniowej zależy od rodzaju pojazdu, okresu ubezpieczenia oraz zawarcia umowy OC dotyczącej tego samego pojazdu.
2. Zasady płatności składki ubezpieczeniowej określone są w § 67.

ROZDZIAŁ IX POSTANOWIENIA WSPÓLNE ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 58

1. Zawarcie umowy ubezpieczenia następuje na wniosek ubezpieczającego.
2. Zawarcie umowy ubezpieczenia PZU potwierdza dokumentem ubezpieczenia, a w przypadku umowy ZK także Międzynarodową Kartą Ubezpieczenia Samochodowego.

3. Umowa ubezpieczenia zawierana jest na podstawie danych zgłaszanych przez ubezpieczającego. PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od udokumentowania tych danych.
4. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości PZU wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU zapytywał w formularzu oferty albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
5. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający zobowiązany jest zawiadomić PZU o zmianie okoliczności, o których mowa w ust. 4, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
6. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ust. 4 i 5 spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy ubezpieczenia na jego rachunek.
7. PZU nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ust. 4–6, nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ust. 4–6 doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy przewidziany umową ubezpieczenia i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 59

1. PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od dokonania indywidualnej oceny ryzyka. W przypadku AC, MC, PAP i PAS, PZU może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od identyfikacji pojazdu wraz z jego wyposażeniem lub od dokonania oględzin pojazdu w terminie uzgodnionym z ubezpieczającym.
2. PZU uzależnia zawarcie umowy AC i umowy MC od zainstalowania w pojeździe zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, określając rodzaj tego zabezpieczenia w umowie AC lub w umowie MC:
 - 1) samochody osobowe, ciężarowe w nadwoziu osobowego i inne ciężarowe o ładowności do 750 kg o wartości brutto w dniu zawarcia umowy AC lub umowy MC:
 - a) do 70 000 zł – jedno zabezpieczenie przeciwkradzieżowe,
 - b) powyżej 70 000 zł do 200 000 zł – 2 zabezpieczenia przeciwkradzieżowe,
 - c) powyżej 200 000 zł – 3 zabezpieczenia przeciwkradzieżowe albo 2 zabezpieczenia przeciwkradzieżowe, jeżeli jedno z nich jest systemem specjalnym; w przypadku systemu specjalnego warunkiem zawarcia umowy AC i umowy MC jest także zawarcie umowy o świadczenie usługi monitoringu, poszukiwania i odzyskiwania pojazdu oraz przedłożenie do wglądu PZU dowodu zapłaty abonamentu za okres, w którym przypada dzień zawarcia umowy AC lub umowy MC;
 - 2) motocykle, motorowery, quady i inne pojazdy samochodowe – jedno zabezpieczenie przeciwkradzieżowe.
3. Warunkiem zawarcia umowy PAP w wariancie Komfort albo w wariantach Komfort i Super jest jednoczesne zawarcie umowy OC dotyczącej tego samego pojazdu lub umowy AC dotyczącej tego samego pojazdu.
4. Zawarcie umowy PAP bez jednoczesnego zawarcia umowy OC lub umowy AC możliwe jest wyłącznie w wariancie Super.
5. Warunkiem zawarcia umowy PAS jest jednoczesne zawarcie umowy OC dotyczącej tego samego pojazdu, umowy AC dotyczącej tego samego pojazdu lub umowy MC dotyczącej tego samego pojazdu.
6. Warunkiem zawarcia umowy ZK jest zawarcie umowy OC dotyczącej tego samego pojazdu.

OKRES UBEZPIECZENIA

§ 60

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 12 miesięcy albo na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe), z tym, że okres ubezpieczenia nie może być krótszy niż 15 dni, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. Umowę PAP w wariancie Super zawiera się na okres 12 miesięcy.
3. W przypadku, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 1 lit. c, umowa AC i umowa MC może zostać zawarta na okres 12 miesięcy, pod warunkiem rozwiązującym niedokonania rejestracji pojazdu w RP najpóźniej w terminie 30 dni od dnia objęcia pojazdu w posiadanie. W przypadku niedokonania rejestracji pojazdu w RP w powyższym terminie umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z upływem tego terminu.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU

§ 61

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.
2. W przypadku ustalenia przez ubezpieczającego i PZU terminu dokonania identyfikacji pojazdu lub oględzin pojazdu, o których mowa w § 59 ust. 1, przypadającego po zawarciu umowy ubezpieczenia, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następnego po dokonaniu tej identyfikacji lub tych oględzin. W przypadku niedokonania identyfikacji lub oględzin pojazdu w terminie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, lub innym uzgodnionym przez PZU i ubezpieczającego, z przyczyn leżących po stronie ubezpieczającego, umowa ubezpieczenia ulega rozwiązaniu z dniem, w którym identyfikacja lub oględziny miały być dokonane.
3. W przypadku umowy ZK, jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu umowy ZK, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty oraz nie wcześniej niż z chwilą przekroczenia granicy pierwszej z państw objętych umową ZK.

§ 62

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, ochrona ubezpieczeniowa wygasa:
 - 1) w AC, MC, PAP, PAS, NNNW, NNNW Max i ZK – z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
 - 2) w AC i MC – z dniem wypłaty odszkodowania za szkodę polegającą na całkowitym zniszczeniu lub utracie pojazdu;
 - 3) w AC, MC i PAS – z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia określonej w umowie ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
 - 4) w NNNW Max – z dniem wypłaty świadczenia z NNNW Max;
 - 5) w AC, MC, PAP, PAS, NNNW, NNNW Max i ZK – z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy PZU ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki ubezpieczeniowej lub jej pierwszej raty, a składka ubezpieczeniowa lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
 - 6) w AC, MC, PAP, PAS, NNNW, NNNW Max i ZK – z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki ubezpieczeniowej wysłanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania spowoduje ustanie odpowiedzialności;
 - 7) w AC, MC, PAP, PAS, NNNW, NNNW Max i ZK – z dniem doręczenia drugiej stronie oświadczenia o wypowiedzeniu

ze skutkiem natychmiastowym umowy ubezpieczenia w przypadku, o którym mowa w § 64 ust. 1 i § 67 ust. 6;

- 8) w AC, MC, PAS, PAP i NNN – z chwilą przeniesienia własności pojazdu, chyba że wraz z przeniesieniem własności pojazdu na nabywcę przeszły lub zostały przeniesione prawa z umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 65;
 - 9) w AC, MC, PAP, PAS, NNN, NNN Max i ZK – z dniem odstąpienia od umowy ubezpieczenia na zasadach określonych w § 63;
 - 10) w AC, MC, PAP, PAS, NNN – z dniem udokumentowania trwałej i zupełnej utraty posiadania pojazdu, bez zmiany w zakresie prawa własności – z zastrzeżeniem pkt 2;
 - 11) w AC, MC, PAP, PAS, NNN – z dniem wyrejestrowania pojazdu, w przypadku doręczenia PZU oświadczenia ubezpieczającego o woli rozwiązania umowy ubezpieczenia ze względu na wyrejestrowanie pojazdu;
 - 12) w AC, MC, PAP, PAS, NNN – z dniem zarejestrowania pojazdu za granicą RP;
 - 13) w AC, MC, PAP, PAS, NNN – z dniem przekazania pojazdu do przedsiębiorcy prowadzącego stację demontażu lub przedsiębiorcy prowadzącego punkt zbierania pojazdów;
 - 14) w AC i MC – z upływem 30 dni od dnia objęcia pojazdu w posiadanie i niedokonania rejestracji pojazdu w RP w powyższym terminie w przypadku umowy, o której mowa w § 60 ust. 3.
2. W ZK ochrona ubezpieczeniowa wygasa w przypadkach określonych przepisami prawa polskiego dla wygaśnięcia ochrony w umowie OC dotyczącej tego samego pojazdu, z wyjątkiem przypadku upływu okresu, na który została zawarta umowa OC dotycząca tego samego pojazdu.

§ 63

1. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą – terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczenia PZU nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy ubezpieczenia, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie.
2. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

§ 64

1. Ubezpieczający może wypowiedzieć umowę NNN i umowę NNN Max w każdym czasie ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.
2. Wypowiedzenie umowy NNN i umowy NNN Max nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki ubezpieczeniowej za okres, w jakim PZU udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

PRZENIESIENIE PRAW Z UMOWY: AC, MC, PAS, PAP I NNN

§ 65

1. W razie zbycia pojazdu prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na jego nabywcę.
2. Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na dotychczasowego posiadacza będącego osobą, o której mowa w § 3 pkt 32 lit. a, nie wymaga zgody PZU.
3. W przypadku przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, zbywca lub nabywca pojazdu najpóźniej w dniu jego zbycia zobowiązany jest zawiadomić PZU o fakcie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, dostarczając do PZU dokument potwierdzający przeniesienie tych praw. PZU potwierdza

przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę pojazdu w formie pisemnej.

4. Przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia na osoby inne niż wskazane w ust. 2 wymaga zgody PZU.
5. W przypadku zawarcia umowy PAP w wariantcie Komfort jednocześnie z umową OC dotyczącą tego samego pojazdu nabywca pojazdu nabywa też prawa z umowy PAP w wariantcie Komfort wraz z przejściem na niego praw i obowiązków z umowy OC. Przeniesienie praw z umowy PAP w innych przypadkach wymaga zgody PZU.
6. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia, na nabywcę pojazdu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU ułożyły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki ubezpieczeniowej przypadającej za czas do chwili przejścia własności pojazdu na nabywcę.
7. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę pojazdu, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia własności pojazdu na nabywcę.
8. Postanowieniami ust. 1–7 nie stosuje się przy przenoszeniu wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie ubezpieczenia wypadku ubezpieczeniowego.

PRZENIESIENIE PRAW Z UMOWY ZK

§ 66

Przeniesienie praw z umowy ZK następuje na zasadach określonych przepisami prawa polskiego dla przeniesienia praw z umowy OC.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 67

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się według taryfy obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia.
2. Składka ubezpieczeniowa za 12-miesięczny okres ubezpieczenia może być płatna jednorazowo albo w ratach, a w przypadku umów krótkoterminowych – jednorazowo.
3. Terminy płatności rat składki ubezpieczeniowej ustala się w równych okresach liczonych od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia oraz określa się je w umowie ubezpieczenia.
4. Jeżeli zapłata składki ubezpieczeniowej albo raty składki ubezpieczeniowej dokonywana jest w formie przelewu bankowego lub przekazu pocztowego, za datę zapłaty składki ubezpieczeniowej uważa się dzień uznania rachunku PZU pełną, wymagalną kwotą określoną w umowie ubezpieczenia.
5. W AC i MC w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki ubezpieczeniowej, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania.
6. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku ubezpieczeniowego, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki ubezpieczeniowej, poczynając od chwili, w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, składając oświadczenie w tym zakresie.
7. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony podał do wiadomości PZU nieprawdziwe dane mające wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zobowiązany jest do dopłaty składki ubezpieczeniowej wynikającej z różnicy pomiędzy składką ubezpieczeniową, jaka należałaby się PZU gdyby podano dane prawdziwe a składką ubezpieczeniową

przyjętą w umowie ubezpieczenia. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego roszczenie PZU o dopłatę różnicy składki ubezpieczeniowej staje się natychmiast wymagalne i płatne najpóźniej w dniu wypłaty odszkodowania. Postanowienie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie dotyczy ZK.

ZWROT SKŁADKI UBEZPIECZENIOWEJ

§ 68

W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki ubezpieczeniowej za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

POSTĘPOWANIE W RAZIE ZAJŚCIA WYPADKU UBEZPIECZENIOWEGO

§ 69

1. Z zastrzeżeniem ust. 3, w razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany:
 - 1) użyć dostępnych mu środków w celu ratowania pojazdu oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów;
 - 2) przedstawić posiadane dowody dotyczące zajścia wypadku ubezpieczeniowego lub poniesionych kosztów;
 - 3) ułatwić PZU lub osobom działającym na jego zlecenie ustalenie okoliczności zajścia wypadku ubezpieczeniowego i rozmiaru szkody;
 - 4) zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę oraz udzielić PZU pomocy dostarczając informacje oraz dokumenty niezbędne do skutecznego dochodzenia roszczeń regresowych.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. Postanowień ust. 1 pkt 1 i pkt 4 oraz ust. 2 nie stosuje się do NNW i NNW Max.

§ 70

1. W AC i MC, poza obowiązkami wynikającymi z § 69, ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany ponadto:
 - 1) w przypadku szkody polegającej na uszkodzeniu pojazdu:
 - a) nie dokonywać w uszkodzonym pojeździe żadnych zmian, jeżeli nie są one uzasadnione koniecznością kontynuowania bezpiecznej jazdy i nie podejmować jego naprawy bez uprzedniego przeprowadzenia oględzin pojazdu przez PZU lub jego przedstawiciela, chyba że PZU lub jego przedstawiciel nie przeprowadził ich w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o szkodzie, albo 14 dni, jeżeli niezbędne było powołanie biegłego (rzeczoznawcy),
 - b) powiadomić PZU o szkodzie powstałej na terytorium RP niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 7 dni od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego,
 - c) w AC – powiadomić PZU o szkodzie powstałej za granicą RP, nie później niż w terminie 7 dni od dnia powrotnego przekroczenia granicy RP, a jeśli zaistniała konieczność korzystania z pomocy PZU przed powrotem do RP, powiadomienie PZU powinno nastąpić nie później niż w terminie 3 dni od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego,
 - d) przeprowadzić wymagane przepisami prawa dodatkowe badanie techniczne pojazdu po jego naprawie oraz poinformować PZU o przeprowadzeniu tego badania,
 - e) odnotować, w razie kolizji z innym pojazdem, dane dotyczące tego pojazdu, osoby kierującej tym pojazdem, a także numer dokumentu ubezpieczenia, nazwę i adres ubezpieczyciela, z którym została zawarta umowa ubezpieczenia OC,
 - 2) w razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 1 pkt 2 lit. a lub ust. 1 pkt 4 lub pkt 5, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
 3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b lub lit. c lub ust. 1 pkt 2 lit. b, PZU może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia
 - f) uzyskać od organizatora imprezy potwierdzenie zajścia szkody w przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o szkody powstałe podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd;
 - 2) w przypadku szkody kradzieżowej lub szkody powstałej w okolicznościach uzasadniających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo:
 - a) powiadomić policję niezwłocznie po powzięciu informacji o którymkolwiek z tych zdarzeń,
 - b) powiadomić PZU niezwłocznie po powzięciu informacji o którymkolwiek z tych zdarzeń, jednak nie później niż w najbliższym dniu roboczym, przy czym przez dzień roboczy rozumie się dzień tygodnia od poniedziałku do piątku, z wyłączeniem dni ustawowo wolnych od pracy;
 - 3) w przypadku kradzieży pojazdu:
 - a) przekazać PZU: dokumenty pojazdu, kluczyki lub sterowniki służące do otwarcia pojazdu lub uruchomienia pojazdu oraz kluczyki lub sterowniki służące do uruchomienia zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane do zawarcia umowy AC albo umowy MC, w celu ustalenia odpowiedzialności PZU w okolicznościach, o których mowa w § 12 ust. 1 pkt 11 albo § 24 ust. 1 pkt 3,
 - b) okazać PZU umowę o świadczenie usługi monitoringu, poszukiwania i odzyskiwania pojazdu oraz dowodu zapłaty abonamentu za okres, w którym przypadał dzień, w którym dokonano kradzieży pojazdu, jeżeli w pojeździe zamontowany był system specjalny, w celu ustalenia odpowiedzialności PZU w okolicznościach, o których mowa w § 12 ust. 1 pkt 18 albo § 24 ust. 1 pkt 6,
 - c) w przypadku wypłaty odszkodowania na żądanie PZU przenieść na jego rzecz własność pojazdu po jego wyrejestrowaniu; jeżeli pojazd zostanie odzyskany po wypłacie przez PZU odszkodowania, PZU w uzgodnieniu z ubezpieczonym może ponownie przenieść na niego własność pojazdu; jeżeli własność pojazdu nie została przeniesiona na PZU, wypłacone odszkodowanie podlega zwrotowi w całości, o ile pojazd nie został uszkodzony albo w odpowiedniej części, gdy nastąpiło uszkodzenie pojazdu, za które PZU jest zobowiązany do wypłaty odszkodowania;
 - 4) powiadomić PZU o utracie: dokumentów pojazdu, kluczyka lub sterownika, służącego do otwarcia pojazdu lub uruchomienia pojazdu, lub kluczyka lub sterownika służącego do uruchomienia zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane do zawarcia umowy AC albo umowy MC, w terminie, o którym mowa w pkt 2 lit. b i zabezpieczyć pojazd przed kradzieżą z należytą starannością, a w przypadku kradzieży oraz w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że popełniono przestępstwo – powiadomić policję w terminie, o którym mowa w pkt 2 lit. a;
 - 5) wymienić wkładki zamków oraz przekodować moduły zabezpieczeń przeciwkradzieżowych w przypadku utraty z jakiegokolwiek przyczyn: kluczyka lub sterownika służącego do otwarcia pojazdu lub uruchomienia pojazdu, lub kluczyka lub sterownika służącego do uruchomienia zabezpieczeń przeciwkradzieżowych, które były wymagane do zawarcia umowy AC albo umowy MC;
 - 6) przekazać PZU panel radioodtwarzacza w przypadku kradzieży radioodtwarzacza z wyjmowanym panelem w celu ustalenia odpowiedzialności PZU w okolicznościach, o których mowa w § 12 ust. 1 pkt 14 dla AC albo w tych samych okolicznościach dla MC.
2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a lub ust. 1 pkt 2 lit. a lub ust. 1 pkt 4 lub pkt 5, PZU jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
3. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b lub lit. c lub ust. 1 pkt 2 lit. b, PZU może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia

szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego. Skutki braku zawiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym nie następują, jeżeli PZU w terminie wyznaczonym do zawiadomienia otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.

4. W celu skorzystania ze świadczeń opcji PZU Auto Non Stop, o których mowa w § 9 ust. 2 pkt 1, ubezpieczający lub ubezpieczony zobowiązany jest powiadomić telefonicznie PZU o zamiarze skorzystania z tych świadczeń przed podjęciem działań we własnym zakresie i nie później niż z chwilą powiadomienia PZU o szkodzie; numer telefonu PZU zamieszczony jest w umowie ubezpieczenia.
5. W razie niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 4, z przyczyn określonych w § 12 ust. 3, koszty świadczeń przewidzianych w opcji PZU Auto Non Stop mogą być zwrócone do wysokości faktycznie poniesionych kosztów, jeżeli:
 - 1) dotyczą holowania z miejsca zajścia wypadku ubezpieczeniowego do warsztatu Sieci Naprawczej współpracującego z PZU w zakresie realizacji świadczeń opcji PZU Auto Non Stop; w przypadku holowania pojazdu w inne miejsce zastosowanie mają ograniczenia zwrotu kosztów, o których mowa w § 11 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 zdanie pierwsze, oraz
 - 2) zostaną udokumentowane rachunkami lub fakturami VAT wraz z dowodami ich zapłaty.

§ 71

1. W PAP, poza obowiązkami wynikającymi z § 69, ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany ponadto:
 - 1) przed podjęciem działań we własnym zakresie – niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego, zawiadomić o nim telefonicznie PZU Pomoc;
 - 2) podać PZU Pomoc następujące informacje:
 - a) imię, nazwisko i miejsce zamieszkania ubezpieczonego wymagającego pomocy i ewentualnie kierowcy innego pojazdu,
 - b) markę, model i numer rejestracyjny pojazdu oraz ewentualnie inne dane niezbędne do identyfikacji tego pojazdu na miejscu zajścia wypadku ubezpieczeniowego i zapewnienia właściwej pomocy,
 - c) dokładne miejsce zajścia wypadku ubezpieczeniowego i numer telefonu, pod którym można kontaktować się z osobą zawiadamiającą o wypadku ubezpieczeniowym,
 - d) opis wypadku ubezpieczeniowego;
 - 3) umożliwić PZU Pomoc weryfikację stanu pojazdu oraz monitorowanie czasu naprawy w warsztacie lub czasu odzyskania pojazdu po kradzieży, w celu ustalenia okresu wynajmu pojazdu, o którym mowa w § 32 pkt 4 i § 33 ust. 2 pkt 2 lit. d;
 - 4) w przypadku kradzieży pojazdu okazać PZU dokument potwierdzający zgłoszenie tej kradzieży policji.
2. W przypadku gdy ubezpieczonemu przysługuje zwrot kosztów usług assistance na podstawie § 35 ust. 6, zwrot kosztów następuje na podstawie imiennych rachunków lub faktur VAT i dowodów ich zapłaty, do wysokości faktycznie poniesionych kosztów, maksymalnie jednak do wysokości limitu odpowiedzialności ustalonego w OWU dla danej usługi assistance, a jeżeli limit ten nie został ustalony – maksymalnie do kwoty odpowiadającej średniej cenie wykonania tej usługi obowiązującej na terenie miejscowości, w której usługa ta została wykonana.
3. Jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczony lub osoba występująca w jego imieniu zgłasza potrzebę transportu, o którym mowa w § 32 pkt 19 lit. b lub lit. c, zobowiązany jest podać PZU Pomoc nazwę, adres i numer telefonu szpitala, w którym przebywa ubezpieczony, jeśli transport odbywa się pomiędzy szpitalami.

§ 72

W PAS, poza obowiązkami wynikającymi z § 69, ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany ponadto:

- 1) przed podjęciem działań we własnym zakresie – niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia zajścia wypadku ubezpieczeniowego, zawiadomić o nim telefonicznie PZU Pomoc;
- 2) podać PZU Pomoc następujące informacje:
 - a) markę, model i numer rejestracyjny pojazdu oraz ewentualnie inne dane niezbędne do identyfikacji tego pojazdu,
 - b) numer telefonu, pod którym można kontaktować się z osobą zawiadamiającą o wypadku ubezpieczeniowym,
 - c) opis wypadku ubezpieczeniowego;
- 3) nie podejmować naprawy lub wymiany szyby w pojeździe we własnym zakresie, z zastrzeżeniem § 6 ust. 4 zdanie drugie i § 42 ust. 4;
- 4) przedstawić na żądanie PZU zdjęcia uszkodzonej szyby – w przypadkach, o których mowa w § 6 ust. 4 zdanie drugie i § 42 ust. 4;
- 5) przedstawić PZU dowody poniesienia kosztów w przypadkach, o których mowa w § 6 ust. 4 zdanie drugie, § 38 i § 42 ust. 4;
- 6) przeprowadzić wymagane przepisami prawa dodatkowe badanie techniczne pojazdu po jego naprawie oraz poinformować PZU o przeprowadzeniu tego badania.

§ 73

1. W NNW i NNW Max, poza obowiązkami wynikającymi z § 69 ust. 1 pkt 2 i 3, ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany ponadto:
 - 1) starać się o złagodzenie skutków wypadku ubezpieczeniowego przez niezwłoczne poddanie się opiece lekarskiej i zaleconemu leczeniu;
 - 2) powiadomić policję niezwłocznie w razie odniesienia obrażeń wskutek wypadku ubezpieczeniowego, o ile stan zdrowia ubezpieczonego na to pozwala;
 - 3) dostarczyć PZU posiadane dokumenty niezbędne do ustalenia zasadności roszczenia i wysokości świadczenia: dokumentację medyczną, rachunki i dowody ich zapłaty, a także – jeżeli ubezpieczony kierował pojazdem podczas zajścia wypadku ubezpieczeniowego – dokument uprawniający do kierowania pojazdem oraz dowód rejestracyjny pojazdu;
 - 4) umożliwić PZU zasięgnięcie informacji odnoszących się do okoliczności zajścia wypadku ubezpieczeniowego, w szczególności u lekarzy, którzy sprawowali nad ubezpieczonym opiekę zarówno przed, jak i po zajściu wypadku ubezpieczeniowego;
 - 5) poddać się badaniom, o których mowa w § 48 ust. 11 zdanie pierwsze;
 - 6) w NNW – w przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia o następstwa wypadków ubezpieczeniowych powstałych podczas jazd wyścigowych lub konkursowych oraz treningów do tych jazd – uzyskać od organizatora imprezy pisemne potwierdzenie zajścia takiego wypadku ubezpieczeniowego.
2. W NNW Max, w przypadku wystąpienia przez ubezpieczonego z roszczeniem o wypłatę świadczenia z tytułu niezdolności do pracy, PZU decyduje o uznaniu roszczenia na podstawie dokumentacji lub wyników badań, o których mowa w ust. 1, oraz orzeczenia lekarskiego podmiotu uprawnionego do orzekania o niezdolności do pracy.
3. W razie śmierci ubezpieczonego uposażony zobowiązany jest przedłożyć PZU do wglądu odpis aktu zgonu oraz kartę statystyczną zgonu lub dokumentację medyczną potwierdzającą przyczynę zgonu, jeśli jest uprawnionym do uzyskania takich dokumentów, oraz dokument stwierdzający jego tożsamość. W przypadku braku uposażonego – występująca o wypłatę świadczenia osoba, o której mowa w § 75 ust. 2 pkt 2, zobowiązana jest przedłożyć dodatkowo dokumenty stanu cywilnego potwierdzające fakt małżeństwa lub pokrewieństwa z ubezpieczonym lub dokumenty potwierdzające fakt sprawowania opieki nad ubezpieczonym na dzień jego śmierci.

4. PZU zastrzega sobie prawo weryfikacji dostarczonych dokumentów oraz zasięgania opinii lekarzy specjalistów.

§ 74

1. W ZK, poza obowiązkami wynikającymi z § 69:

- 1) kierowca jest zobowiązany ponadto:
 - a) przedsięwziąć środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa w miejscu zajścia wypadku ubezpieczeniowego, starać się o złagodzenie jego skutków oraz zapewnić pomoc lekarską poszkodowanym, jak również w miarę możliwości zabezpieczyć miejsce poszkodowanych,
 - b) udzielić poszkodowanym niezbędnych informacji koniecznych do identyfikacji ubezpieczyciela, łącznie z podaniem danych dotyczących zawartej umowy ZK,
 - c) w razie zderzenia z innym pojazdem ustalić w miarę możliwości nazwę ubezpieczyciela, z którym posiadacz tego pojazdu zawarł umowę ubezpieczenia OC,
 - d) powiadomić policję, o ile doszło do wypadku ubezpieczeniowego z ofiarami w ludziach lub o wypadku ubezpieczeniowym, który zaszedł w okolicznościach nasuwających przypuszczenie, że zostało popełnione przestępstwo;
- 2) posiadacz pojazdu lub kierowca jest zobowiązany ponadto:
 - a) w razie wystąpienia z roszczeniem bezpośrednio do ubezpieczającego, posiadacza pojazdu lub kierowcy, powiadomić o tym fakcie PZU nie później niż w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia roszczenia oraz dostarczyć dokumenty dotyczące okoliczności wypadku ubezpieczeniowego i rozmiaru szkody,
 - b) nie podejmować w imieniu PZU zobowiązań w stosunku do osób zgłaszających roszczenie, ani też nie składać w imieniu PZU oświadczeń o przyjęciu odpowiedzialności za wyrządzoną szkodę,
 - c) niezwłocznie powiadomić PZU, jeżeli poszkodowany wystąpi z roszczeniem o odszkodowanie na drogę sądową przeciwko ubezpieczającemu, posiadaczowi pojazdu lub kierowcy oraz na żądanie PZU udzielić pełnomocnictwa procesowego osobie wskazanej przez PZU,
 - d) niezwłocznie powiadomić PZU, jeżeli przeciwko ubezpieczającemu, posiadaczowi pojazdu lub kierowcy zostało wszczęte postępowanie karne, karnoadministracyjne lub inne o podobnym charakterze.
2. Kierowca zobowiązany jest posiadać dokumenty wymienione w § 58 ust. 2 i okazywać je na żądanie organów kontrolnych.

WYPŁATA ODSZKODOWANIA LUB ŚWIADCZENIA

§ 75

1. Odszkodowanie, w tym zwrot kosztów, lub świadczenie z umowy ubezpieczenia wypłaca się ubezpieczonemu, a w odniesieniu do małoletnich – przedstawicielowi ustawowemu, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W NNW i NNW Max:
 - 1) koszty, o których mowa w § 44 ust. 1 pkt 8 wypłaca się osobie, która je poniosła;
 - 2) świadczenie z tytułu śmierci ubezpieczonego wypłaca się uposażonemu, a w razie braku uposażonego – niżej wskazanym osobom według następującej kolejności:
 - a) małżonkowi,
 - b) dzieciom w częściach równych; w przypadku gdy jedno z dzieci zmarło przed śmiercią ubezpieczonego udział jaki by przypadła temu dziecku przypada pozostałym dzieciom w częściach równych,
 - c) rodzicom w częściach równych albo w całości jednemu z nich, jeżeli drugie z rodziców zmarło przed śmiercią ubezpieczonego albo jeżeli tylko jednemu z nich przysługuje władza rodzicielska; w przypadku gdy żadnemu z rodziców nie przysługuje władza rodzicielska albo

jeżeli rodzice są nieznani, a dla ubezpieczonego ustanowiono opiekę – prawnym opiekunom na analogicznych zasadach jak dla rodziców,

- d) osobom fizycznym powołanym do dziedziczenia z ustawy w częściach przypadających im stosownie do postanowień kodeksu cywilnego dotyczących dziedziczenia ustawowego;
- wypłata świadczenia osobie lub osobom należącym do wyższej kategorii wyklucza wypłatę świadczenia osobie lub osobom należącym do niższej kategorii (kategorię najwyższą stanowi lit. a);
- 3) ubezpieczony może w każdym czasie wskazać lub dokonać zmiany uposażonego;
- 4) w razie braku uposażonego, z przysługującego świadczenia z tytułu śmierci ubezpieczonego PZU zwraca, w granicach sumy ubezpieczenia, udokumentowane koszty pogrzebu osobie, która je poniosła, przy czym koszty te zwracane są tylko wówczas, gdy nie zostały pokryte z innego ubezpieczenia lub z innego tytułu.

§ 76

1. Odszkodowanie, w tym zwrot kosztów, lub świadczenie z umowy ubezpieczenia płatne jest w złotych polskich, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W ZK odszkodowanie wypłaca się w walucie obowiązującej w państwie, na terytorium którego zaszedł wypadek ubezpieczeniowy, z zastrzeżeniem § 55 ust. 3.
3. Jeżeli w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym, który zaszedł za granicą RP, zostały poniesione koszty w walucie obcej, zwrot tych kosztów następuje w RP w złotych polskich przy zastosowaniu kursu średniego ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski w dniu ustalenia kwoty podlegającej zwrotowi, na podstawie imiennych rachunków lub faktur VAT wraz z dowodami ich zapłaty.

OBOWIĄZKI PZU

§ 77

1. PZU dokonuje wypłaty odszkodowania, w tym zwrotu kosztów, lub świadczenia w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania zawiadomienia o wypadku ubezpieczeniowym.
2. Gdyby wyjaśnienie, w terminie określonym w ust. 1, okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU albo wysokości odszkodowania, w tym kosztów podlegających zwrotowi, lub świadczenia, okazało się niemożliwe, wypłata odszkodowania, w tym zwrot kosztów, lub wypłata świadczenia następuje w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporna część odszkodowania, w tym kosztów podlegających zwrotowi, lub świadczenia PZU wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
3. PZU jest zobowiązany:
 - 1) po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu wypadku ubezpieczeniowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego wypadku ubezpieczeniowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, w tym kosztów podlegających zwrotowi, lub świadczenia, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania, w tym kosztów podlegających zwrotowi, lub świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o zajściu wypadku ubezpieczeniowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym

- przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
- 2) jeżeli w terminach określonych w ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, w tym nie zwróci kosztów, lub nie wypłaci świadczenia, do zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
 - b) ubezpieczonego w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania, w tym kosztów podlegających zwrotowi, lub świadczenia;
 - 3) jeżeli odszkodowanie, w tym zwrot kosztów, lub świadczenie, nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie
 – wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania, w tym zwrotu kosztów, lub świadczenia, oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
 - 4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU lub wysokości odszkodowania, w tym kosztów podlegających zwrotowi, lub świadczenia; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU;
 - 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
 - 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem ubezpieczeniowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU oraz ustalenia okoliczności wypadku ubezpieczeniowego, jak również wysokości odszkodowania, w tym kosztów podlegających zwrotowi, lub świadczenia;
 - 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.
4. W ZK postanowienia ust. 1–3 stosuje się w przypadku, o którym mowa w § 55 ust. 3.

ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 78

1. Z zastrzeżeniem ust. 2, w AC i MC z dniem wypłaty przez PZU odszkodowania, w tym kosztów podlegających zwrotowi, roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU do wysokości wypłaconego odszkodowania lub zwróconych kosztów. Jeżeli PZU pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU.
2. Nie przechodzą na PZU roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi pozostaje on we wspólnym gospodarstwie domowym lub osobom uprawnionym od korzystania z pojazdu na podstawie umowy użyczenia.
3. Jeżeli ubezpieczony zrzekł się roszczenia do osoby trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, PZU może

odmówić wypłaty odszkodowania lub zwrotu kosztów lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłacie przez PZU odszkodowania lub zwrotie kosztów, wówczas PZU przysługujące prawo dochodzenia od ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania lub poniesionych kosztów.

4. Postanowienia ust. 1–3 stosuje się odpowiednio w przypadku wykonania usługi assistance objętej PAP lub PAS.

§ 79

1. W ZK, PZU przysługuje prawo dochodzenia od kierowcy zwrotu wypłaconego odszkodowania, jeżeli kierowca:
 - 1) wyrządził szkodę umyślnie, w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, chyba że nie miało to wpływu na zajęcie wypadku ubezpieczeniowego;
 - 2) wszedł w posiadanie pojazdu wskutek popełnienia przestępstwa;
 - 3) nie posiadał wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem, z wyjątkiem przypadków, gdy chodziło o ratowanie życia ludzkiego lub mienia albo o pościg za osobą podjętą bezpośrednio po popełnieniu przez nią przestępstwa;
 - 4) zbiegł z miejsca wypadku ubezpieczeniowego.
2. W ZK w razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków dotyczących powiadomienia PZU o wypadku ubezpieczeniowym lub zgłoszeniu roszczeń odszkodowawczych przez poszkodowanego, PZU może dochodzić od kierowcy lub posiadacza pojazdu zwrotu części wypłaconego odszkodowania, jeżeli naruszenie to przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU ustalenie okoliczności i skutków wypadku ubezpieczeniowego.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 80

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, uposażonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu osobą fizyczną, przysługuje prawo złożenia reklamacji w rozumieniu ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, tj. prawo skierowania wystąpienia do PZU, w którym zgłasza on zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez PZU.
2. Reklamacja składa się w każdej jednostce PZU obsługującej klienta.
3. Reklamacja może być złożona w formie:
 - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
 - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty osoby, o której mowa w ust. 1, w jednostce, o której mowa w ust. 2;
 - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
4. PZU rozpatruje reklamację i udziela na nią odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 4, PZU przekazuje osobie, która złożyła reklamację, informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

6. Odpowiedź PZU na reklamację zostanie dostarczona osobie, która ją złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych lub pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek tej osoby.
7. Klientowi, o którym mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
8. Skargę lub zażalenie, niebędące reklamacją, o której mowa w ust. 1, składa się na piśmie za pośrednictwem dowolnej jednostki organizacyjnej PZU.
9. Skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostkę organizacyjną określoną w przepisach wewnętrznych PZU obowiązujących na dzień składania skargi lub zażalenia. Informacja w tym zakresie jest dostępna w jednostkach organizacyjnych PZU.
10. PZU udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, uposażonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
12. PZU podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 81

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 82

OWU mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 stycznia 2016 r.